

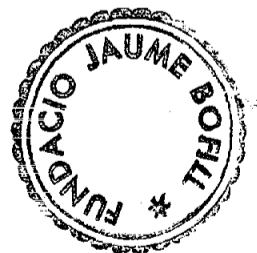
SOCIOGRAFIA DEL DISTRICTE II DE BARCELONA

per RAIMON BONAL FALGÀS

sociòleg per la Universitat de

Lovaina (Bèlgica)

Barcelona, 21 desembre 1.970

SOCIOGRAFIA DEL DISTRICTE II DE BARCELONA

Els límits

El districte II limita al Nord amb la Gran Via, des de la confluència geogràfica amb L'Hospitalet de Llobregat i el Prat de Llobregat, fins a l'extrem Est del carrer Urgell. Baixa pel carrer Urgell, Ronda de Sant Pau i Marquès del Duero, fins al mar.

La part Sud, limita amb el mar i zona portuària. I la part Oest, limita amb el Prat de Llobregat fins a retrobar la Gran Via per la part Nord.

Els barris

El districte II està distribuït convencionalment en barris. Aquests barris no tenen massa en compte l'estructura natural de la vida de la gent en el districte. I és natural, perquè aquests barris han d'encloure tot el parc de Montjuïc i tot el polígon industrial de la Zona Franca. És per això que aquesta distribució municipal és plenament convencional.

En grans línies, aquests barris comprenen els límits següents:

Barri 1: Nord: Comte de l'Asalto
Sud: zona portuària
Est: Marquès del Duero
Oest: Muntanya de Montjuïc

Barri 2: Nord: Cruz Canteros - Passeig Exposició - C. Rosaleda - c. Fuego
Sud: Comte de l'Asalto
Est: Marquès del Duero
Oest: Carretera Ntra. Sra. del Port

Barri 3: Nord: c. Manso
Sud: Marquès del Duero - Ronda Sant Pau
Est: Ronda Sant Pau
Oest: Marquès del Duero

Barri 4: Nord: Gran Via
Sud: c. Manso
Est: c. Urgell
Oest: Marquès del Duero

Barri 5: Nord: Gran Via
Sud: Marquès del Duero - c. Manso
Est: c. Calabria
Oest: Marquès del Duero

Barri 6: Nord: Gran Via
Sud: Cruz Canteros - Passeig Exposició - C. Rosaleda - c. Fuego
Est: Marquès del Duero
Oest: Carretera Ntra. Sra. del Port.

- Barri 7: Nord: Gran Via
 Sud: Línia antiga de Vilanova (morrot)
 Est: Muntanya Montjuïc
 Oest: Límit Zona Franca (L'Hospitalet; Carretera del Prat)
- Barri 8: Nord: Prolongació Comte de l'Asalto i Muntanya de Montjuïc
 Sud: Mar
 Est: Muntanya de Montjuïc
 Oest: Riu Llobregat i Prat de Llobregat
- Barri 9: Nord: Línia antiga Vilanova (morrot)
 Sud: Mar
 Est: Carretera Ntra. Sra. del Port
 Oest: Límit Zona Franca

Evolució de la població

<u>Any</u>	<u>Habitants</u>	<u>Percentatge creixement</u>	
1.950	123.047	-	+ 8'14 %
1.955	133.075	-	+ 3'47 %
1.960	137.704	-	+ 2'61 %
1.963	141.310	-	- 4'73 %
1.965	134.618	-	- 1'01 %
1.968	133.256	-	

1.950 - 1.968 : + 8'29 %

Població inestable. Del 1.950 al 1.958 creixement i disminució irregular. Creixement fins a 1.963 i disminució progressiva posterior fins al 1.968. El percentatge de creixement i disminució no segueix pas, de cap manera, un ritme normal. No es pot deduir res, en principi. Podria ser molt bé que aquesta disminució segueixi un cert ritme en l'actualitat, com després veurem. Però podrem analitzar-ne les causes.

Un fet, per intuïció, ja podem avançar: l'any 1.967 hi havia al districte II el doble del barraquisme en l'actualitat. Hi ha hagut un autèntic esforç d'eliminació de les barriques. Potser seria aquesta una via d'explicació d'aquest descens de la població des de l'any 1.963 fins ara.

Evolució de la població per barris

(Aquestes dades corresponen, únicament, a l'any 1.968.)

<u>Barris</u>	<u>Població total</u>	<u>Superfície hectàrees</u>	<u>Superfície marginada</u>	<u>Superfície hàbil</u>	<u>Densitat</u>
1	18.172	192'50	113'47	79'03	94'40
2	27.646	120'93	76'10	44'83	228'61
3	9.129	14'55	0'93	21'83	627'42
4	11.442	22'76	5'16	20'04	502'72
5	11.210	25'20	129'36	67'39	444'84
6	33.051	196'75	84'80	79'82	167'98
7	19.919	164'62			120'99
8	1.321	115'75			11'41
9	1.057	191'85			5'50
10	309	843'07			0'36
	<u>133.256</u>	<u>1.887'98</u>			

Densitat de població de tot el districte

1.962	73'83	
1.963	73'26	(Barcelona -1968- : 180'20)
1.968	70'58	

La densitat de població és molt inferior a la de la meitat de Barcelona-ciutat. És el districte amb menys densitat de població de la ciutat comtal.

Pel que fa a la població, cal remarcar també el desequilibri manifest entre els diversos barris. La densitat va des de 627'42 hab./ha. en el barri 3, a 0'36 hab./ha. en el barri 10.

Això ens mena fàcilment a donar-hi una explicació. Vegem-ho barri per barri:

Barri 1 : Comprèn 28 illes, no totes elles habitades. Totes pertanyen a l'anomenat Poble Sec. S'hi troben bastantes empreses i tallers i per això és un barri amb una densitat de població una mica més alta que la mitja del districte.

Barri 2 : Comprèn 34 illes, habitades en la seva quasi totalitat. Pertanyen, així mateix, a l'anomenat Poble Sec. La densitat de població és la triple de la densitat del districte.

Barri 3 : Comprèn només 10 illes. És, en dimensió, el més petit dels barris, perquè, com a territori, es redueix només a les hectàrees compreses dintre d'aquestes 10 illes. La densitat de població és 9 vegades superior a la total del districte.

Barri 4: Comprèn 12 illes de l'anomenat Eixampla. En una d'elles s'hi troba el mercat de Sant Antoni. A part aquesta excepció i una Església, totes les restants illes estan habitades. La densitat és set vegades superior a la mitja del districte II.

Barri 5: Comprèn 16 illes del restant de l'Eixampla fins a la Plaça d'Espanya. A part d'una Església, el canòdrem i l'edifici de la policia, totes les illes estan habitades. La densitat de població del barri és sis vegades superior a la mitja del districte II.

Barri 6: Barri immens i molt desigual. Comprèn moltíssima muntanya de Montjuïc i molt terreny perdut per edificis Ibèria, comercial, exposició, magatzems i altres. Les hectàrees són hàbils en una meitat i en una altra meitat marginades. La densitat de població és, pràcticament, la del doble del districte II. Comprèn el grup de vivendes de can Clos i el barri anomenat del Polvorí.

Barri 7: Essent un barri d'una dimensió bastant gran, el nombre d'habitants és relativament petit. Molta superfície marginada i molt apilament dels habitants en edificis nous, com el grup de vivendes SEAT o el grup de vivendes La Vinya. La densitat de població no arriba al doble de la mitja del districte.

Barri 8: Per entendre'ns, diríem que és el barri del cementiri i de Can Tunis. Caracteritzat, sobretot, pel barraquisme, La densitat de població és set vegades inferior a la de la mitja del districte.

Barri 9: Agafa bona part de Can Tunis i de la Colònia Canti de la zona portuària. El barri és immens, amb la presència de la Campsa i de moltíssimes empreses de la zona industrial del Prat. La densitat de població és 14 vegades inferior a la mitja de la densitat de tot el districte II. A més a més, cau dintre el seu terreny el petit grup de cases d'una sola planta, anomenades "cases barates" o grup d'Eduard Aunós.

Barri 10: Només té dintre seu petites o grans vivendes isolades. Però el centre que ocupa l'extensió del barri, ve dominat per la immensa extensió del "polígon industrial" de la Zona Franca. La densitat de 0'36 habitants per hectàrea, ja es veu que és mínima i ve a ser 140 vegades inferior a la mitja de la densitat de tot el districte.

Aquesta llarga descripció del contingut de cada un dels barris del districte, ens pot fer adonar de la complexitat del districte II. Districte, essencialment, repartit en hàbitat, zona verda important, zona industrial a ultrança i zona de serveis normals i ocasionals per a tota la ciutat de Barcelona.

L'anàlisi sumària de la distribució del terreny i dels habitants dintre del districte, en descobrir que es tracta d'un districte complexe, troba ràpidament una explicació en el fet de tractar-se d'un districte perifèric i en expansió. Les connexions a l'Oest amb el Prat de Llobregat i amb L'Hospitalet, ens fan caure de seguida en la convicció que segurament una expansió industrial de la ciutat de Barcelona es realitza per aquesta banda i que segurament la línia d'evolució empresa fins ara, probablement no ha pas trobat el seu terme. Només cal veure les urbanitzacions en carreteres i mitjans de comunicació realitzats a la continuació del Passeig de la Zona Franca per a convèncer-nos que tots aquells solars fàcilment seran ocupats per grans indústries que vindran a potenciar la força econòmica de la ciutat de Barcelona i que donaran possibilitat de treball a un fort contingent de mà d'obra de cara al futur.

Aquestes són les primeres impressions quan hom s'apropa a aquestes dades globals d'un districte tan heterogeni.

Composició de la població per sexe i edats

L'any 1.960, els 137.704 habitants del districte, segons la característica del sexe, es distribuïen de la forma següent:

Homes 64.906

Dones 72.798

Hi havia, aleshores, 89'16 homes per 100 dones. Per a Barcelona-ciutat aquesta proporció era de 94'2 %.

L'any 1.968, els 133.256 habitants del districte, es distribuïen així:

Homes 60.740

Dones 72.516

Hi havia, aleshores, doncs, 83'76 homes per 100 dones.

Aquesta distribució, l'any 1.968, per barris dintre el districte, es presentava segons expressa el quadre que segueix:

<u>Barri</u>	<u>Habitants</u>	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>	<u>Percentatge</u>
1	18.172	8.311	9.861	84'28
2	27.646	12.294	15.352	80'08
3	9.129	3.880	5.249	73'91
4	11.442	4.796	6.646	72'16
5	11.210	4.726	6.484	72'88
6	33.051	16.218	16.833	96'80
7	19.919	9.256	10.663	86'80
8	1.321	629	692	90'89
9	1.057	486	571	85'11
10	309	144	165	87'27
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	133.256	60.740	72.516	83'76 homes / % dones.

En relació a l'any 60, el % de disminució de la població segons els sexes, segons la fórmula $\frac{f_2 - f_1}{f_1} \cdot 100$, és de 6'42 % pels homes i de

0'38 % per les dones. O sigui, que quasi exclusivament la població ha disminuït només en els homes, durant aquest petit espai de 8 anys. És una dada que caldrà retenir quan estuem després el moviment vegetatiu de la població.

La piràmide d'edats, es presenta de la forma següent: (també per a l'any 1.968)

<u>Edats</u>	<u>Població</u>	<u>Percentatge</u>
0 - 5	12.856	9'64 %
6 - 13	15.660	11'75 %
14 - 20	13.545	10'16 %
21 - 24	7.161	5'37 %
25 - 34	19.114	14'34 %
35 - 44	20.247	15'19 %
45 - 54	16.882	12'63 %
55 - 59	7.950	5'96 %
60 - 64	6.938	5'20 %
+ 65	13.980	10'49 %
no consta	669	0'50 %
	<hr/>	<hr/>
	133.256	101'23 %

En relació a l'any 1.960, el percentatge de creixement de cadascun dels grups d'edat és el següent:

<u>Edats</u>	<u>Percentatge creixement</u>
0 - 5	+ 16'47 %
6 - 13	- 17'85 %
14 - 20	+ 4'70 %
21 - 24	- 2'34 %
25 - 34	- 14'70 %
35 - 44	+ 1'57 %
45 - 54	- 5'73 %
55 - 59	+ 2'38 %
60 - 64	+ 3'83 %
+ 65	+ 18'92 %

Aquestes dades caldrà temperar-les amb la diferència que hi ha de més en la categoria de les persones que "no consta", molt més forta en l'any 1.960. Exactament 2.117 persones. Malgrat tot, a nivell de l'evolució de la població dels diversos grups d'edat, s'hi veu un fort creixement en els grups d'edat compresos entre 0 i 5 anys, entre 14 i 20 anys i en els de 65 i més. Per altra banda, una forta davallada en els grups de 25 a 34 anys i de 6 a 13 anys.

Què vol dir exactament això? Que la població s'ha estirat per dalt i per baix, mantenint-se constant en la maduresa de les edats? Per a confirmar-ho o destruir-ho, mirem ara aquestes dades comparatives de l'envelliment de la població.

<u>Edats</u>	<u>Barcelona-capital (1960)</u>	<u>Districte (1960)</u>	<u>Districte (1968)</u>
0 - 19	28'37 %	22'29 %	31'32 %
20 - 59	57'84 %	64'03 %	53'10 %
- 60	13'78 %	13'72 %	15'57 %

Es veu, ràpidament, partint d'aquest quadre, que hi ha un increment de les edats joves i de les edats velles, i una disminució manifesta de les edats madures. Això fa que se'ns prohibeixi rodonament afirmar que hi ha un envelliment progressiu de la població en el districte II, perquè, al mateix temps, hi ha també una renovació per part de les generacions joves. Segur que aquesta renovació es manifesta molt més vigorosa. La diferència és d'un 7'18 % a favor de les generacions infantils.

Moviments natural i migratori

Donem una ullada, malgrat sigui superficial, al quadre següent de l'evolució de la població durant l'any 1.968.

	<u>Població 1-I-68</u>	<u>Moviment natural</u>		<u>Moviment migratori</u>		<u>Població 31-XII-68</u>
		<u>Naixements</u>	<u>Defuncions</u>	<u>Immigrants</u>	<u>Emigrants</u>	
Homes	66.131	1.009	599	1.146	3.630	64.397
Dones	71.791	949	573	1.099	3.531	69.971
	<u>137.922</u>	<u>1.958</u>	<u>1.172</u>	<u>2.165</u>	<u>7.161</u>	<u>134.368</u>
		+ 786		- 4.996		

$$137.922 - 134.368 = - 3.554$$

D'aquestes dades s'en desprèn immediatament que l'evolució negativa de la població és deguda quasi exclusivament a l'emigració. Ni els immigrants ni l'excés de naixements sobre les defuncions poden equilibrar la diferència del saldo negatiu de l'emigració. O sigui, que queda clar que el problema emigratori és el que causa l'evolució de la població en els diversos barris del districte.

D'on vénen i on van aquests moviments migratoris, ve expressat per aquest quadre que segueix:

	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>	<u>Total</u>
<u>Immigrats</u> - <u>canvi municipi</u>	902	785	1.687
- <u>canvi districte</u>	244	234	478
<u>Emigrants</u> - <u>canvi municipi</u>	3.289	3.186	6.475
- <u>canvi districte</u>	341	345	686
	<u>4.776</u>	<u>4.550</u>	<u>9.326</u>

Els canvis de municipi sobrepassen de molt els simples canvis de districte. De totes maneres, tindrem ocasió més tard d'estudiar amb més detall els moviments migratoris i el contingut de la immigració en el districte II. Aquí, el que ens interessa veritablement constatar, és que la disminució ostensible de la població i la inestabilitat d'augment i disminucions d'aquesta població, són degudes a la immigració o a l'emigració. El creixement vegetatiu és mínim.

Així, per exemple, veiem que l'índex de natalitat, per l'any 1.968, del districte de Montjuïc és de 14'38 per mil (pel mateix any i per tot Barcelona, l'índex de natalitat era de 17'55 per mil). L'índex de mortalitat era al districte de 8'60 per mil i per tot Barcelona, al mateix any, era de 8 per mil.

El percentatge de canvi, pel mateix any 1.968, era de - 2'57 % i l'índex de creixement natural, era de 5'77 per mil.

Es a partir d'aquestes dades que podem confirmar veritablement que, essencialment, els creixements i disminucions de la població només poden trobar una explicació en el saldo migratori.

Per a adonar-nos perfectament del baix índex de natalitat de tot Barcelona i al districte II, el podem comparar amb el total d'Espanya. Heus-lo aquí:

Barcelona 1.960	15'37 per mil
Barcelona 1.961	15'33 per mil
Barcelona 1.962	16'18 per mil
Barcelona 1.968	17'55 per mil
Districte II 1.968	14'38 per mil
Espanya 1.960	21'90 per mil

Una dada d'interès és veure com, de 1.900 a 1.960, la població de Barcelona ha crescut en un 292'28 %, però per natalitat només en un 187'44 %.

I és que l'índex de natalitat, per a tot Barcelona, de l'any 1.900 al 1.960, ha passat de 24'98 per mil a 15'37 per mil. L'índex de mortalitat, entre els mateixos anys i també per a tot Barcelona, anava de 26'53 per mil a 12'26 per mil.

D'altra banda, l'índex de fecunditat de les dones de 15 a 49 anys, només per a l'any 1.960, en el districte II es presentava de la manera següent:

<u>Edats</u>	<u>Index de fecunditat (per mil)</u>
15 - 19	8'11
20 - 24	103'45
25 - 29	163'60
30 - 34	107'99
35 - 39	54'17
40 - 44	14'90
45 - 49	0'89

O sigui que, de tot plegat, podem concloure que la disminució vegetativa de la població en el districte II, no és pas deguda expressament a la natalitat, sinó als moviments migratoris. Observem que la natalitat en aquest districte és extraordinàriament baixa i que l'edat compresa entre els 20 i els 34 anys són les edats més fecundes. Aquesta última dada ens permet, amb moltíssimes reserves, preveure, en certa manera, un futur, donat que les generacions joves estan en creixement i que, per tant, dintre d'un període de més o menys set anys, possiblement, si els fenòmens migratoris no ho destorben, la natalitat creixeria ostensiblement.

Passem ara a veure l'essencial d'aquests moviments migratoris.

La immigració en el districte II

El criteri d'immigració, segons la Comissió Mixta de Coordinació Estadística, és el de considerar subjecte de la investigació "tota persona que va declarar en el Padró de 1.965, que l'any 1.960 es trobava inscrita en un altre districte o municipi".

Per tant, les dades presents, van de l'any 1.961 al 1.965.

Immigrats districte II% comparatiu respecte a BarcelonaTotal : 14.527

Homes : 7.333 7'18 %

Dones : 7.194 7'61 %

- 15 anys : 2.745 6'78 %

15 - 24 : 3.374 8'16 %

25 - 64 : 7.351 6'29 %

- 65 anys : 1.057 0'72 %

Sollers : 6.930 8'10 %

Casats : 6.334

Vidus : 876

Altres : 387Analfabets : 1.358 10'38 %Inactius : 7.623 0'75 %

Administradors, gerents i directors : 373

Professionals, tècnics i afins : 148

Empleats d'oficina : 463

Venedors : 485

Agricultors i caçadors : 79

Miners, canterers i assimilats : 6

Transports i comunicacions : 332

Artesans i obrers : 3.611 (52'30 %) 8'16 %

Treballadors serveis i esports : 936

Forces armades : 415

No classificats : 56

Total : 6.904

En aquesta distribució, en diferents variables, de la gent immigrada al districte II, val la pena de ponderar el fort percentatge de gent jove i de gent de més de 65 anys. També crida l'atenció aquest 10'38 % d'analfabets, respecte a la gent immigrada a tota la ciutat de Barcelona. I em sembla que també val la pena de cridar l'atenció sobre el fet que molta d'aquesta gent immigrada pertany a la classe obrera. Les altres dades sembla que no tinguin una significació especial.

D'on prové aquesta immigració? L'hem agrupada per regions:

<u>Regió</u>	<u>Total</u>	<u>%</u>	<u>% cumulatiu</u>
Prov. Barcelona	1.614	10'39 17'93
Catalunya	992	6'82	

Aragó	930	6'40	
Navarra	52	 7'32
País Basc	82		

Castella la Vella	773	5'32 12'79
Castella la Nova	1.086	7'47	

León	419		
Oviedo	124	 15'21
Galícia	892	6'14	
Extremadura	775	5'33	

València	596	 6'99
Múrcia	420		

Andalusia	5.137	35'36 35'36

Províncies africanes	110	0'75 0'75

Estrangers	414	2'84 2'84

Canàries	36	 0'76
Balears	75		

Majoria absoluta andalusa. Més de la tercera part. Les altres dades, pràcticament, queden sense significació. Potser només cal fer recaure l'atenció en la petita significació que tenen Catalunya, la part Oest de la Península i les Castelles. Però, bé, no val la pena de ponderar-ho massa al costat d'aquest fort contingent d'immigració andalusa.

On es concentren, dintre el districte, aquests immigrants?

Tenim les dades, per barris, de l'any 1.968.

<u>Barris</u>	<u>% immigrants</u>	<u>Total</u>	
1	63'99	11.628	
2	47'99	13.267	
3	47'57	4.342	Els barris 1 i 10 sobrepassen el 60 %
4	46'53	5.884	El barri 8 és quasi del 60 %
5	50'71	5.684	Els barris 5,6,7,9, sobrepassen el 50 %
6	53'53	17.692	Els barris 2,3 i 4, sobrepassen el 45 %
7	51'25	10.208	
8	59'22	782	
9	51'29	542	
10	63'58	196	

En termes populars, l'acumulació d'immigració es faria, sobretot, als barris del Poble Sec i de Can Tunis.

Hi ha una diferència manifesta entre les dades de la Comissió Mixta de Coordinació Estadística (14.527 immigrants) i els percentatges per barris de la Comissió d'Urbanisme (69.664 immigrants). La segona xifra correspon al total d'immigrants o nascuts fora de Catalunya que es trobaven al districte II l'any 1.968. La primera xifra és la immigració esdevinguda al districte entre l'any 1.961 i el 1.965.

En conclusió, el total d'immigració, l'any 1.968, respecte al districte, suposa el 52'27 %; i del districte respecte a Barcelona és de l'ordre del 2'52 %.

És dels districtes de Barcelona amb més fort contingent d'immigració. El Poble Sec i Can Tunis donen els percentatges més alts d'immigració dintre la ciutat de Barcelona. Això situa el problema d'aquest districte en un context bastant nou. Caldrà tenir-ho en compte.

Treball i categories socio-professionals

Quants actius hi ha al districte, segons cada barri?

<u>Barris</u>	<u>% actius</u>	<u>Total</u>
1	19'07	3.465
2	35'74	9.880
3	39'69	3.623
4	40'58	4.643
5	40'64	4.555
6	38'02	12.565
7	37'23	7.415

8, 9 i 10 : No hi ha dades

La mitja d'activitat professional de la gent del districte, evidentment està molt per sobre de la mitja relativa d'actius a tota Espanya. A Espanya és de l'ordre d'un 35 %. Però inferior a Barcelona, que és d'un 44 %

I, què fan aquesta gent?

Per tal de no carregar les dades, direm només els percentatges de les diverses branques d'activitats:

Indústria: 62'64 %, dels quals el 59'00 % es troben al barri 7 (que correspon al grup de vivendes de la SEAT i al grup La Vinya).

Comerç: 6'67 %, més o menys equitativament repartits entre tots els barris.

Serveis qualificats: 5'12 %, dels quals el 66'02 % estan absorbits pels barris 6 i 1 (que corresponen al Poble Sec i als grups de Can Clos i al Polvorí).

Serveis no qualificats: 25'55 %, dels quals el 52'37 % estan absorbits pel barri 3 (corresponen a l'Eixample).

Totes aquestes dades corresponen a l'any 1.968.

Corresponent al mateix any, i per categories socio-professionals, la població es distribueix de la manera següent:

Empresaris	4.785	11'40 %
Petits empresaris	8.277	19'72 %
Professions liberals	1.526	3'63 %
Dirigents intermitjos ⁸	2.571	6'12 %
Empleats	11.866	28'27 %
Obrers qualificats	10.271	24'47 %
Servei domèstic	1.100	2'62 %
Varis	1.567	3'73 %

Les categories d'empleats, obrers qualificats i petits empresaris sobrepassen de molt sobre les altres categories sòcio-professionals. De totes maneres, caldrà tenir present que el grau de confiança d'aquestes últimes dades és molt relatiu. Van bé per a donar una idea, però no per a treure'n principis massa sòlids. Em fa l'efecte que seria abusar una mica de la seva exactitud.

Vegem ara la distribució de la població activa, per branques professionals, segons els barris. Les proporcionalitats són de l'any 65, aplicades a l'any 1.968 en nombres absoluts. La distribució presenta el quadre següent:

Barris	Dirigents		Indústria		Terciari qual.		Amanuenses	
	%	absoluts	%	absoluts	%	absoluts	%	absoluts
1	8'19	1.488	42'67	7.755	22'12	4.069	27'02	4.910
2	8'10	2.239	41'03	11.343	29'82	8.244	21'05	5.819
3	12'80	1.169	29'73	2.714	38'16	3.483	19'31	1.762
4	13'98	1.599	23'02	2.633	40'91	4.680	22'09	2.527
5	18'29	2.050	22'70	2.544	37'81	4.238	21'22	2.378
6	9'31	3.077	44'74	14.787	25'19	8.325	20'76	6.861
7	7'31	1.456	63'38	12.624	10'89	2.169	18'42	3.669
8	1'18	15	76'54	1.011	5'79	76	16'49	217
9	3'40	35	63'48	670	5'40	57	27'72	293

Del barri 10 no s'en tenen dades.

Pel que es veu dels altres barris, es manté una constant que és digna de ser subratllada; els barris 3, 4 i 5 es diferencien en diversos aspectes dels restants. Aquests barris corresponen a les illes compreses en l'anomenat Eixampla.

- 1.- Predomini relatiu absolut de dirigents en aquests tres barris.
- 2.- La classe obrera, comparant-la amb d'altres categories, és molt superior als altres barris per sobre d'aquests tres.
- 3.- El terciari qualificat és també significativament superior en aquests tres barris per sobre dels altres.
- 4.- Finalment, en quant al terciari no qualificat, les diferències ens semblen poc significatives per a assenyalar-ne alguna cosa.

Què vol dir això? Senzillament que, així com quedarà més evident després, aquests tres barris (3, 4 i 5) es distingeixen per la seva categoria professional diferenciada, pel seu poder adquisitiu molt superior als altres barris, i, per tant, i com a conseqüència, la condició social mitja de la gent que habita aquests tres barris és bastant diferent de la de la resta del districte.

De totes maneres, i com insistirem més tard, això s'agreugga pel fet que la densitat de població en aquests tres barris és superior a la dels altres barris. Això ens mena a la conclusió de què, segurament, el poder econòmic de la gent d'aquests barris en mans de molt pocs.

Malgrat tot, es farà més evident això quan estudiem a continuació la renda per capita en cadascun dels barris del districte.

Dins d'aquesta valoració socio-econòmica de la població del districte II, hem volgut calcular la renda "per capita", segons la fórmula;

$$x = 5.067y - 24.656$$

on "x" és la renda "per capita" per any

i "y" és el nombre de cotxes per 100 habitants, és a dir, l'índex de motorització.

Aquesta renda "per capita" dins del districte, té la valoració següent, segons els barris:

<u>Barris</u>	<u>Índex motorització</u>	<u>Renda "per capita"</u>
1	4'10	26.733'47
2	10'59	78.315'53
3	16'06	106.032'02
4	21'30	132.583'10
5	21'20	132.076'40
6	10'57	78.214'19
7	8'50	67.725'50
8	4'46	47.254'82
9	7'56	62.962'52
10	-----	-----

Aquestes fixres, sense poder-les comparar, es fan difícils de valorar. De totes maneres, per l'any 1.963, tenim aquestes dades que són bastant significatives;

<u>Ingressos anuals familiars</u>	<u>Districte II</u>	<u>Barcelona</u>
Inferiors a 40.000 ptes.	28'56 %	22'47 %
de 40.000 a 80.000 ptes.	62'10 %	53'19 %
de 80.000 a 100.000 ptes.	8'05 %	18'84 %
superiors a 100.000 ptes.	1'29 %	5'49 %

Després del districte V, és el nostre districte el que té més alt percentatge de famílies amb ingressos anuals de menys de 40.000 ptes.

Després del districte VII, és el nostre districte el que té més alt percentatge de famílies amb ingressos anuals de 40.000 a 80.000 ptes.

Es el nostre districte el que té més baix percentatge de famílies amb ingressos anuals entre 80.000 i 100.000 ptes.

Es el nostre districte el que té més baix percentatge de famílies amb ingressos anuals superiors a 100.000 ptes.

Per altra banda, els barris amb més densitat de població eren precisament i per aquest ordre, els 3 (627'42 hab./Ha.), 4 (502'72 hab./Ha.) i 5 (444'84 hab./Ha.). I és precisament en aquests tres barris on la renda "per capita" sobrepassa de bastant les 100.000 ptes. anuals.

El que acabo de dir, que sembla veritablement contradictori, ens pot fer descobrir, per mica d'ajenció que hi posem, els enormes desequilibris econòmics que presenta aquest districte, Gent amb ingressos anuals considerables, viuen ran de persones amb uns ingressos mínims. Precisament perquè el dèbil percentatge de persones amb ingressos anuals superiors a les 80.000 ptes., està absorbit encara per un mínim de famílies. La mitja existent en els barris 3, 4 i 5, que tenen una forta densitat de població, que supera les 100.000 ptes. anuals, per força ha de fer que això quedi concentrat en mans de molt pocs.

Les comunicacions

Pel que fa a les comunicacions, reflexen també la importància que el municipi de Barcelona dóna a aquest districte, i reflexen així mateix, segons el medi de transport més freqüentat, les possibilitats econòmiques de la població. Queda evident, sobretot, que és un barri bastant ben comunicat. Si haguéssim de centrar-ho, donaríem com a focus de comunicacions la Plaça d'Espanya.

Hi ha 15 autobusos que relacionen el districte amb la ciutat de Barcelona i 15 autobusos que el relacionen amb fora de Barcelona. A més a més hi ha dos serveis nocturns que comuniquen amb la ciutat. Ens hem fet un gràfic d'aquestes comunicacions, i dóna la impressió que, pel que fa referència als serveis que comuniquen amb la ciutat, no hi ha punt o sector que quedi desatès. Aquestes comunicacions tenen el punt de sortida o neuràlgic a la Plaça d'Espanya i al Paral·lel.

Els que relliguen Barcelona amb l'exterior, són els d'aquelles comunicacions que afecten sobretot al Baix Llobregat; Prat de Llobregat, L'Hospitalet, Camp d'aviació, Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló, Cornellà, Sant Climent de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Castelldefels, Sant Just Desvern, Sant Ildefons de Cornellà i Gavà.

En quant als metros, hi ha dues boques importants: la Plaça d'Espanya, que relliga des de l'Hospitalet a Sant Andreu i la confluència del carrer Comte de l'Asalto amb Marquès del Duero, que relliga el Poble Sec amb Lesseps i Correus. A més a més, hi ha el funicular de la muntanya de Montjuïc que surt quasi de la mateixa boca de metro del Poble Sec.

Pel que fa a les comunicacions del tren, de la mateixa Plaça d'Espanya, surten els anomenats "Catalans", que marxen cap a Sant Boi de Llobregat cada 20 minuts, cap a Martorell cada hora i cap a Igualada i Manresa cada dues hores respectivament.

I quin mitjà de transport usa més habitualment la gent? Les dades corresponen al 1.965. Segurament que les coses poden haver canviat molt.

Que cada dia anaven a peu al treball, eren el 40'73 % de les persones. Que agafaven l'autobús, eren el 29'67 %, i que agafaven el metro eren el 11'82 %. I, per exemple, el taxi, només l'agafaven un 1'47 %, i l'automòbil propi un 5'45 %. Això ens indicarà més o menys una mica el poder econòmic de la gent i la importància dels desplaçaments.

I, sobretot, on van a treballar els que ho fan fora de Barcelona? No puc obtenir les dades relatives. Però en nombres absoluts, els llocs més acaparadors de treball de les persones del districte II, encara l'any 1.965, eren:

1.072 desplaçaments diaris a l'Hospitalet

151 desplaçaments diaris a Cornellà, Esplugues, i Prat de Llobregat

123 desplaçaments diaris a Badalona

Els altres, no tenen prou importància per a esmentar-los.

Els problemes de la vivenda

Abans de tot, fem una lectura atenta del quadre següent:

<u>Barris</u>	<u>Famílies 65</u>	<u>Vivendes 65</u>	<u>Persones/fam. 65</u>	<u>Vivendes 68</u>	<u>Persones/viv 68</u>
1	1.399	1.362	2'46	1.552	11'70
2	8.984	8.176	3'28	8.443	3'27
3	3.036	2.893	3'39	3.323	2'74
4	3.910	3.768	3'09	4.199	2'72
5	3.479	3.418	3'30	4.245	2'64
6	9.161	8.880	3'60	9.334	3'54
7	3.263	2.693	4'54	3.269	6'09

Només hem pogut trobar aquestes dades, malgrat que algunes siguin elaboració nostra. Pels barris 8, 9 i 10 no existeixen dades d'aquestes.

De la lectura d'aquest quadre s'en desprenen les lleis següents:

1.- Comptant que la mitja de persones per família a Barcelona, l'any 1.965, era de 3'95, hem de constatar que només el barri 7 sobrepassa aquesta mitja. El que vol dir que, per aquest camí, tenim la forta sospita que la natalitat o l'acumulació de diverses generacions sota el mateix sostre, es dona particularment al Polvorí, al grup de Can Clos, a les vivendes de la SEAT i al grup de vivendes La Vinya. Els altres barris es troben per sota de la mitja de Barcelona. Sobretot el barri 1 del Poble Sec on la proporció és molt inferior.

2.- Si ens atenem, tot seguit, al nombre de persones per vivenda, referint-nos a l'any 1.968, ens adonem de la mateixa desproporció dels barris 1 i 7 respecte als altres. Això manifesta que al Poble Sec i als barris del Polvorí, Can Clos i vivendes de la SEAT, hi ha un fort contingent de rellogats i de diverses famílies apilades en una mateixa vivenda. Sobretot, això és manifest al Poble Sec on, essent les famílies d'una dimensió petita, s'hi troben moltes persones compartint la mateixa teulada.

3.- I, cada família té una vivenda? Només coneixem la doble distribució necessària per a aquest càlcul en referència a l'any 1.965. La distribució es presenta de la manera següent:

<u>Barris</u>	<u>Excedent de famílies sobre vivendes l'any 1.965</u>
1	37
2	808
3	143
4	142
5	61
6	281
7	579

Segons aquest quadre, els barris 2 i 7, que presenten l'excedent més fort de famílies per vivenda, serien els barris on es concentren més

gran nombre de rellogats o de gent apilada. O sigui, aproximadament, confirmació del que dèiem abans: el Poble Sec, el Polvorí, Can Clos i vivendes de la SEAT.

4.- Seguint aquest mateix desig de confirmar l'existència dels rellogats, hem partit també d'un altre angle de visió, és a dir, el nombre d'habitants per habitació. Aleshores, hem hagut d'acceptar unes categories convencionals per a poder decidir exactament, dins els quadres diferents a doble entrada horitzontal i vertical per barris dins el districte, quins eren veritablement els rellogats.

Pels diversos barris, podem establir les dades següents, que tenen alguna significació:

a) considerem rellogats el nombre d'individus que ocupen les habitacions de la manera següent:

- 3 ocupants o més en vivendes d'una habitació
- 5 ocupants o més en vivendes de dues habitacions
- 6 ocupants o més en vivendes de tres habitacions
- 7 ocupants o més en vivendes de quatre habitacions
- 8 ocupants o més en vivendes de cinc habitacions
- 9 ocupants o més en vivendes de sis habitacions
- 10 i més ocupants en vivendes de set habitacions
- 9 i més ocupants en vivendes on no consta el nombre d'habitacions
- 10 i més ocupants en vivendes on no consta el nombre d'habitacions

b) segons això, la distribució dels rellogats al nostre districte, seria la següent (dades corresponents al 1.965):

<u>Barris</u>	<u>Rellogats</u>	<u>%</u>
1	117	4'45
2	453	17'25
3	126	4'79
4	124	4'72
5	96	3'65
6	806	30'69
7	904	34'42
	<u>2.626</u>	<u>99'97</u>

Segons aquest quadre, els barris 2, 6 i 7 són els que s'emporten el percentatge de rellogats més alt sobre els altres barris. Exactament, doncs, el que havíem dit abans, afegint-hi el grup de barraques de Can Valero.

5.- Les vivendes del districte, són o no de propietat? En quina proporció? Vegem-ho en aquest quadre que segueix:

<u>Barris</u>	<u>Vivendes de propietat</u>	<u>%</u>	<u>Vivendes de lloguer</u>	<u>% propietaris</u>
1	127	9'32	1.127	10'12
2	1.385	16'93	6.603	17'33
3	640	22'12	2.197	22'55
4	1.044	27'70	2.524	29'26
5	602	17'62	2.579	18'92
6	2.410	27'13	2.977	44'73
7	50	18'56	2.620	1'90

Dels barris 8, 9 i 10 no es troben totes les dades. Cal advertir també, que aquesta proporcionalitat, corresponent a l'any 1.965, no coincideix pas amb el total de les vivendes. El que vol dir que bona part de la informació no es troba fàcilment.

De totes maneres, almenys amb aquestes dades, ens podem fer una idea de què la concentració dels propietaris té lloc sobretot a les zones de l'Eixampla. També als barris del Polvorí i Can Clos. En canvi, el grup de vivendes de la SEAT i de La Vinya, amb el gran apilament de vivendes noves, té una mínima proporció de propietaris.

6.- I, quins lloguers es paguen?

Ho posaré, esquemàticament, en aquest quadre:

Al barri 1, 54'97 % dels lloguers no passen de les 500 ptes. mensuals

Al barri 2, 46'70 % " " " " " " " " " "

Al barri 3, 50'48 % " " " " " " " " " "

Al barri 4, 48'20 % " " " " " " " " " "

Al barri 5, 45'61 % " " " " " " " " " "

Al barri 6, 35'20 % dels lloguers no sobrepassen les 250 ptes. mensuals, i el 36'73 % paguen entre 250 i 500 ptes. mensuals.

Al barri 7, 99'20 % no paguen més de 250 ptes. mensuals.

Resumint-ho, direm que, en general, es paguen uns lloguers molt baixos al districte II. Particularment a la zona dreta de Montjuïc mirant el port des de la Plaça d'Espanya. És el més important que es pot dir.

Barraquisme

Parlem, ara, del barraquisme. El servei d'intervenció de barraques de l'Ajuntament, ens ha proporcionat aquestes dades dels diversos barris, que corresponen al setembre del 1.969:

<u>Barris</u>	<u>Nombre de barraques</u>	<u>% del total del districte</u>
Jesús i Maria	418	28'24
Zona Franca	305	20'60
Ntra. Sra. del Port	129	8'71
Montjuïc	347	23'44
Poble Sec	281	18'98
	<hr/>	<hr/>
	1.480	99'97

Haig de confessar, amb tota sinceritat, que, malgrat que l'afirmació de que aquestes dades són d'una total fiabilitat, m'estranyaria molt que s'amotllessin a la realitat. Com que la política de l'Ajuntament de cara al barraquisme és repressiva, hi ha l'intent, potser més o menys conscient, de fer rebaixar aquestes dades, donada la vergonya que suposa per un mu-

nicipi el manteniment d'uns barris de barraques. Això, malgrat que aquestes barraques hagin nascut com els bolets i el municipi, de fet, se les hagi trobat.

En parlar amb la gent que viu a les barraques, exactament les que hi ha dessota el cementiri, a Can Tunis, es fa necessari distingir entre el barraquisme antic i el barraquisme impost des de fa més o menys un any. Aquest últim queda reduït pràcticament als gitanos. Els primers es queixen de què els gitanos que van treure del Somorrostro, no tenen per què estar instal·lats a Can Tunis. Els consideren manifestament inferiors, amb una mena de quasi-racisme, i la raó és perquè no són obrers. Segons aquests, només viuen del pillatge i del fet de ser malfactors. El mateix sentiment es veu en la gent que viu als pisos veïns que, de fet, s'interroguen adhuc sobre la seva continuïtat en el barri.

Sorprèn aquest estat d'esperit de la "base", quan hom ha interrogat els responsables de l'Ajuntament. Segons aquests, l'Ajuntament no ha pas edificat una barraca, si no és per a separar varies famílies que vivien promiscuament en un mateix barracó. I, en canvi, a l'hora de traslladar els gitanos a Can Tunis, partint del testimoniatge de la mateixa gent que hi viu, l'Administració els va construir les barraques-vivendes. Són contradiccions que no poden fer sinó fer-nos posar en dubte les dades que, oficialment, han estat donades com a certes sobre l'existència de les barraques.

Finalment, ens limitem a presentar aquesta notícia periodística, sorrida al "Noticiero Universal", el 7 de desembre de 1.970; (fa referència exclusivament al grup de barraques de Can Valero)

"AÚN QUEDAN DOSCIENTAS FAMILIAS EN MONTJUICH"

"La Asociación de Padres de Familia 'La Esperanza' que agrupa a las familias que habitan barracas en la montaña de Montjuich, nos ha enviado la siguiente nota informativa sobre la Asamblea celebrada el pasado sábado y a la que asistió el procurador en Cortes de representación familiar don Juan Antonio Samaranch:

"Una vez más se reunió la Asamblea extraordinaria de la Asociación de Padres de Familia 'La Esperanza', de Montjuich en los locales de la Obra Social del Niño Jesús del Barrio de las Banderas para informar a los socios y vecinos del resultado de las numerosas gestiones que la Junta ha venido realizando en los últimos meses.

"Con fecha de 15 de mayo pasado, el señor gobernador civil informó a la Junta que aquel mismo día llegaba el ministro de la Vivienda con el objetivo, entre otros, de firmar un convenio con el Patronato Municipal de la Vivienda, de esta ciudad, en virtud del cual iban a construirse en el polígono de 'La Mina' 2.100 viviendas, de las cuales ~~según~~ según sus palabras- las primeras terminadas serían para el resto de las familias de Montjuich siendo su plazo de entrega inferior a los 10 meses.

"Pasados casi 7 meses, el Patronato Municipal de la Vivienda ha informado que las viviendas no sólo no se entregarán en la fecha prevista, sino que eh el mejor de los casos no empezarán a construirse hasta pasado dicho plazo.

"El nuevo incumplimiento de estas promesas, que se iniciaron, va a dejar el barrio sin los servicios más imprescindibles: escuelas, médicos, luz, caminos intransitables, basuras insoportables...

"Ante la gravedad de la situación se sugirió la posibilidad de que las 612 viviendas que en la actualidad está construyendo el Patronato Municipal de la Vivienda en el mismo Polígono de 'La Mina' sean destinadas a las 200 familias que quedan en el barrio que, aunque en principio no estén previstas para "barraquistas", éstos en definitiva son ciudadanos con los mismos derechos que los demás."

Qüestions urbanístiques del districte II

Per a conèixer de quines atencions frueix el nostre districte, en quant a serveis urbanístics, no vam tenir altre mitjà de fer-nos-en una idea sinó el d'anar-hi i veure-ho directament.

A l'Eixampla i al Poble Sec, la gent amb la qual he parlat, està satisfeta dels serveis municipals: escombraries, neteja pública, etc. De les clavagueres diuen que tenen massa averies d'embossament, i aleshores es desprenen olors que són veritablement infectes i en perjudici de la mateixa sanitat dels veïns. Els llums, al carrer, estan distribuïts molt diversament. Hi ha carrers molt il·luminats i d'altres amb una il·luminació molt deficient, sobretot per antiquada, amb fanals i altres llums massa vells i poc eficaços. Al costat d'això, es dona que la vigilància nocturna és deficient i aleshores el pillatge no té control i desemboca fàcilment en la por del veïnatge quan a de sortir a hores massa tardanes pel carrer.

Cal subratllar, també, que la proximitat amb l'anomenat "barri xi-nès", provoca certes delinqüències. La més correntment esmentada és la perversió de menors. Desconeguts, que sempre són els mateixos, s'emporten a nens de 10 a 12 anys a un descampat que hi ha sobre el Passeig de l'Exposició, que abans era ocupat per barraques, i practiquen amb ells tota mena d'iniciacions i rites. Els veïns assenyalen que aquesta mainada baixa de la muntanya com adormida, i es sospita que qui sap si també hi ha la intervenció de drogues.

Aleshores, també s'ha indicat que la foscor dels carrers durant la nit afavoreix tota mena de cites i trobades. S'ha explicat, en concret, que passen cotxes que recullen certs personatges que es passegen per les vores i que es sospita que es tracta d'unes trobades veritablement convingudes.

Al sector de les barraques de Can Tunis, sota el cementiri, hi ha un "Hogar Social" que, per l'aspecte, té molt per desitjar. Allà s'hi veuen moltes criatures pel carrer, no totes elles de gitanos, en hores que normalment haurien d'estar a l'escola. D'altra banda, des de l'1 de novembre, hi ha una parella de policies que, a cavall, controlen l'ordre del barri només durant els matins. La presència de la policia és indicat com una cosa molt molesta per la gent del barri.

Aquí s'hi ha construït una guarderia infantil, molt ben feta. La recollida d'escombraries es fa en un dipòsit exterior al mateix barri. La gent ha de portar els cubells o les bosses fins aquest dipòsit i els camions de l'Ajuntament ho recullen a mitja matinada.

Com a servei nocturn de vigilància, no n'hi ha cap. Només el típic urbà dels barris semblants que, durant la nit, es fa intrombable.

Al barri del Polvorí, la gent es queixa molt del mal estat de les clavagueres. Pel que fa referència a la il·luminació, escombraries i d'altres

serveis municipals, no en tenen res a dir; tot està en ordre. La vigilància nocturna és molt deficient. Només hi ha un vigilant en tot el sector que, a més a més, ha d'ocupar-se també de tot el barri de Can Clos fins les vendes de la SEAT. Això fa que aquest personatge, malgrat passar mensualment les quotes, sigui pràcticament introbal·le. Sembla que hi ha un projecte de centre social; però, de moment, no hi ha res. La gent viu la seva petita o gran vida i no pretén ocupar-se de res que transcendeixi el tarannà normal de la vida quotidiana. Les comunicacions són llunyanes. No hi ha cap autobús que pugi al barri i, per a trobar els mitjans de transport més propers, han d'anar a la Zona Franca o a la mateixa Gran Via.

En quant al barri Eduard Aunós, les "cases barates" que en diuen, el veïnatge està content de la netedat, il·luminació i d'altres serveis municipals. Malgrat tot, es queixen de la manca de servei nocturn de vigilància i de les dificultats per a trobar una assistència mèdica en cas d'urgència. Les comunicacions són bones; però no hi ha sistema d'organitzar un centre social, cultural o recreatiu. Aleshores el centre de diversió i d'esbarjo és Barcelona

Ens hem posat en comunicació amb el servei de planificació de l'Ajuntament de Barcelona. Vam anar a trobar el senyor Guitart, arquitecte del Servei d'Extensió i Reforma, per a conèixer els plans urbanístics de l'Ajuntament sobre el districte II. La informació recollida es resumeix en els tres punts següents:

1.- Tots els projectes d'urbanisme del districte II estan en estudi.

2.- La idea que domina tota la planificació del districte II és la de donar un relleu al parc de Montjuïc com a zona verda de primer ordre. Es pretén fer uns accessos molt importants des del Marquès del Duero pel Poble Sec i des de Can Tunis. Actualment, l'únic accés important al Parc de Montjuïc és el de la Plaça d'Espanya i quan passes pel Marquès del Duero, si no ho saps, ni t'en adones que allà al costat hi ha el gran parc de Montjuïc.

3.- En quant al mateix Parc de Montjuïc, hi ha un plet existent entre la municipalitat, la Televisió i uns particulars per a fer uns estudis de T.V.E. molt importants al mateix Parc de Montjuïc.

L'assistència mèdica

Després d'haver buscat les dades en les diverses entitats que les podien facilitar, el quadre de l'assistència mèdica és el següent:

Barris	Llevadores	Medicina general	Cirurgia traumàtica	Pediatria	Dermatòlegs	Dermosillògrafs	Odontòlegs	Tocòlegs - Ginecòlegs	Medicina interna	Cirurgia vascular	Medicina Naval	Anestestesistes	Aparell circulatori-respiratori	Analistes	Psiquiatres	Cirurgia plàstica	Endocrinòlegs	Cirurgians	Aparell digestiu	Total metges	Consultoris - Ambulatoris	Idem. de la Seg. Social	Hospitals	Practicants
1	3																			0	1		2	
2	1			1			1						2							4				3
3	8	3	1	2						1		1			1					9	2			3
4	6	4	4	5	2	2	2	4	2			1					2	2		30	1	1		
5	14	8	4	3			2	2	1		1		6	1		1			2	31	1			3
6	13	2					2										1			5	2	1		10
7	2																			0				1
	47	17	9	11	2	2	5	8	3	1	1	2	8	1	1	1	3	2	2	79	7	2	2	20

A nivell de barris, són els 3, 4 i 5, és a dir, l'Eixampla, els que estan més atesos sanitàriament. Sobretot, és clar, en quant als metges i consultori-ambulatoris. Avui dia, les assegurances personals i familiars, fan que, en una ciutat com Barcelona, els límits territorials de districtes o barris no comptin massa a nivell de l'assistència mèdica. Un autobús o un metro pot situar el pacient en mans d'un equip assistencial d'una clínica o d'un Hospital o Dispensari. Són poques les persones que no estan cobertes o protegides en aquest sentit.

Amb tot, cal assenyalar com, en el nostre districte, no hi ha ni una sola clínica. També cal tenir present que, en nombres absoluts, al nostre districte, hi ha un metge per 1.686'78 habitants. La mitja per a Barcelona és d'un metge per 355'38 habitants. La desproporció és manifesta. La concentració mèdica no busca pas la perifèria. La rendabilitat de la medicina no és pas la mateixa.

Caldrà cridar l'atenció també sobre el fet de que els dos hospitals que es troben al barri 1 són els de Sant Pere Claver al carrer Vila Vilà,

amb 27 llits (dels quals 7 són de pediatria), i el Centre de Lluita contra el Reumatisme, a l'entrada del Moll, amb 24 llits, i amb una ampliació futura de fins a 44 llits.

Resumint, podem dir que l'assistència sanitària, al districte II, és extraordinàriament deficient. Ens consta que la gent dels diversos barris de la part esquerra de Montjuïc i de Can Tunis mirant ekmar, quan necessiten una urgència, es conformen a telefonar al 221-21-21 que, a més a més de la propaganda feta, és un número molt fàcil de recordar i, per tant, popular, i així, pagant les 500 ptes. de rigor es veuen assistits en moments d'urgència.

La situació escolar

Cal assenyalar la població infantil, atenent-nos als naixements que hi ha hagut en els últims anys:

1.963	2.050 naixements
1.964	2.339 "
1.965	2.225 "
1.966	2.180 "
1.967	2.172 "
1.968	1.958 "

La mitja anual és de 2.154. Els naixements d'aquests anys van de 2 a 7 anys per l'any 1.970.

Es a partir d'aquestes primeres dades que tenim la impressió que la població infantil en les seves diverses edats, guarda una proporció força estable i que, per tant, ens permet d'equilibrar, amb unes certes garanties d'encert, el ritme normal de la població escolar, malgrat que caldrà tenir evidentment en compte els moviments migratoris que poden aportar variacions sensibles a l'estabilitat d'aquesta natalitat.

La població infantil, segons les diverses categories escolars, i amb previsions fins a l'any 1.974, és la següent:

Edat parvulari (4 - 5 anys)

		(percentatge creixement)
1.960	4.028	
1.965	4.152	+ 3'07 %
1.968	4.580	+ 10'30 %
1.974	3.916	- 14'49 %

Edat primària (6 - 13 anys)

(percentatge creixement)

1.960	15.244	
1.965	15.660	+ 2'86 %
1.968	15.968	+ 1'96 %
1.974	17.158	+ 7'45 %

Edat mitja (14 -16 anys)

(percentatge creixement)

1.960	5.660	
1.965	5.403	- 4'54 %
1.968	5.596	+ 3'57 %
1.974	5.897	+ 5'37 %

La proporció de la mitja per any, amb petites variacions, correspon, certament, a la quantitat apuntada més amunt.

Es, doncs, a partir d'aquestes primeres dades que podem ja establir una comparació de la població escolar entre l'any 1.960 i el 1.968.

	<u>1.960</u>	<u>1.968</u>
Fins als 13 anys	13'99 %	15'41 % de la població total
Fins als 16 anys	18'10 %	18'98 % de la població total

El parvulari (4 - 5 anys)

Aquestes dades corresponen al curs 1.969/1.970

	<u>Sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>Sector privat</u>	<u>Total</u>
Centres	12	6	31	49
Aules	14	13	37	64
Alumnes	765	710	1.235	2.710
Densitat alumnes/aula	54'64	54'61	33'37	42'34

Tenint en compte que la mitja, per a Barcelona, referent a les mateixes dades en quant a la densitat d'alumnes per aula era de 34'37, hem de reconèixer que aquesta densitat, al nostre districte, és bastant alta al parvulari. Ara bé, mirant la densitat diferencial segons els sectors, la desproporció recau evidentment sobre el sector públic i l'Església. El sector privat, El sector privat, almenys per que fa referència al parvulari, es manté en una proporcionalitat molt ben definida.

L'índex d'escolaritat (percentatge d'alumnes sobre el total d'infants de 4 i 5 anys que viuen al districte), de l'any 1.968, era, al districte II, de 53'27 %. Per tant, lògicament, el dèficit físic d'escoles al nostre districte, era ponderable. Elmenys, pel que fa referència al parvulari, després del districte X i XII, era el mínim de Barcelona, l'any 1.968.

L'ensenyament primari (6 - 13 anys)

	<u>Sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>Sector privat</u>	<u>Total</u>
Centres	14	9	37	60
Aules	99	87	151	337
Nens	1.861	1.900	3.007	6.768
Nenes	1.521	1.246	2.630	5.397
6 - 9 anys	2.017	2.098	3.250	7.365
10 - 13 anys	1.318	1.035	2.236	4.589
Total alumnes	3.382	3.146	5.637	12.165
Densitat alumnes/aula	34'16	36'16	37'33	36'09
Mal escolaritzats (déf. funcional)	113	137	770	1.020

La densitat d'alumnes per aula, a Barcelona, referent a les mateixes dades, pel que fa a l'ensenyament primari, era de 35'46. Aquí veiem que les diferències diferencials per sectors no són gaire significatives. De totes maneres, veiem que la petita desproporció va en ordre invers a la d'abans. Els més mal escolaritzats són els del sector privat.

L'índex d'escolaritat, per a l'any 1.968, pel grup de 6 - 9 anys era de 65'51 %, el mínim de Barcelona; pel grup de 10-13 anys era de 46'20 %, també el mínim de Barcelona, després dels districtes XI, VI i III.

El dèficit físic, l'any 1.968, només per a l'ensenyament primari, era de 5.703 infants, és a dir, un 31'91 %. Dèficit físic significa allò que diem correntment: "nens sense escola".

El dèficit funcional de 1.020 alumnes equival a l'excedent d'alumnes sobre el considerat mínim de 30 alumnes per aula. La determinació es fa treballant sobre una mitja; però la dispersió respecte a la mateixa és molt significativa.

L'ensenyament mitjà

No hem pogut aconseguir dades actuals, especialment pel nostre districte. Aquestes dades corresponen a l'any 1.968. Cal fer la distinció entre el batxillerat elemental (10 - 13 anys) i el batxillerat superior (14 a 16 anys).

Els centres i alumnes on l'any 68/69 es cursava el batxillerat elemental són els següents:

	<u>Sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>Sector privat</u>	<u>Total</u>	<u>Col.legis lliures</u>
Centres	1	3	1		2
Alumnes	331	954	33	1.318	

Els alumnes de batxillerat superior, pel mateix any, eren:

	<u>Sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>Sector privat</u>	<u>Total</u>
Alumnes	21	154	4	179

Es curiós de veure que l'índex d'escolaritat, referent a aquest mateix any, és l'ínfim del total de l'ensenyament obligatori, del batxillerat elemental i del batxillerat superior. Respectivament, són el 64'28 %, el 16'80 % i el 3'19 %.

Resumint, i pel que fa a tot l'ensenyament en general, el nostre districte, en aquesta qüestió, és un dels més desgraciats de la ciutat de Barcelona. Això és manifest en quant al parvulari, i a l'ensenyament mitjà.

Si mirem la distribució dels centres segons la seva dimensió, tenim el quadre següent:

<u>Nombre d'alumnes</u>	<u>Sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>Sector privat</u>	<u>Total</u>
1 - 25	5	1	5	11
26 - 50	2	-	3	5
51 - 100	2	1	8	11
101 - 200	5	2	5	12
201 - 500	3	2	3	8
501 - 750	2	2	2	6
751 - 1.000	-	-	-	-
+ 1.000	-	1	-	1
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	19	9	26	54

Això és el total de centres d'ensenyament primari i mitjà, sense incloure el parvulari.

El dèficit per obsolescència, és a dir, el minifundi escolar o educatiu, es calcula sobre la base de la meitat de les places ofertes per centres amb menys de 100 alumnes. I és perquè la qualitat de l'ensenyament exigeix unes instal·lacions i concentració de graus que molts Col·legis de Barcelona no poden oferir per la seva petita dimensió.

Aquest dèficit per obsolescència al nostre districte, l'any 1.968, interessava a 453 alumnes en l'ensenyament primari. Després del districte XI, és el que pateix menys d'aquesta mena de dèficit. I això és normal. En un districte on el dèficit físic és dels més importants i on el dèficit funcional es manté a un nivell mig comparat amb altres districtes, no pot donar cap mena de minifundi educatiu, sinó que els problemes es plantegen de manera molt més greu, és a dir, manca de recursos i "aplilament" d'alumnes en una mateixa aula.

Se'ns acut, davant l'espectacle depriment de l'ensenyament al nostre districte, que aquí es dona una mica el mateix problema que amb l'assistència mèdica: la rendabilitat d'un escoles a un districte perifèric com el de Montjuïc, no deu ser la mateixa que la d'altres indrets centrals i residencials de la ciutat. Aquí, potser, rau el problema de fons. Perquè essent genèrica, indistinta en els diversos districtes de la ciutat, la insuficiència escolar per part de l'Administració, la suplència de l'Església i del sector

privat ve guiat, evidentment, per un problema de rendiment econòmic. I, en definitiva, el subdesenvolupament educatiu i escolar del nostre districte, seria la conseqüència immediata de la situació de fet que hem apuntat més amunt. La instal·lació d'un centre docent en un districte com el Montjuïc, és un afer econòmic enormement arrisat.

A P E N D I X

El Polvorí

El barri del Polvorí, situat a l'alar dreta de Montjuïc mirant el mar, sobre la carretera de Ntra. Sra. del Port, i una mica enlairat, porta el nom de l'arsenal del Polvorí que es troba al capdemunt de la muntanya. Polvorí que avui no serveix ja, però del qual en queda encara la construcció, mig enrunada.

Fou, com a barri, pensat per a viure-hi el personal de la policia armada. Més tard, el barri es va ampliar amb noves vivendes i gent nova.

Hi ha un antagonisme o oposició quasi racial entre la policia armada i els ciutadans normals. Aquests es consideren superiors. Segons opinió de les mestres, a molts nivells, els policies armats són culturalment disminuïts.

Aquest antagonisme es constata fins i tot a nivell de la mainada: "Calla tu, porque al fin y al cabo tu padre no es un obrero".

Sobre el barri del Polvorí s'hi està fent una zona esportiva, travessada per la carretera nova bastant important que comunica la zona Franca amb la Plaça d'Espanya pels jardins de Montjuïc. La impressió general del Polvorí és que es tracta veritablement d'un poble amb totes les característiques pròpies de la vida de poble: un món a part de la vida ciutadana.

Hi ha bastanta distància entre la gent. No solament a partir de la discriminació entre policies i no policies, sinó també entre les vivendes de dalt, que es consideren d'una classe social superior, i les de baix, que són considerats inferiors. Això, malgrat que no hi hagi discontinuïtat entre unes i altres vivendes.

Les dones, moltes, treballen. Aleshores, doncs, hi ha una guarderia infantil destinada als nens petits, mentre les seves mares són al treball. Regentada per monges.

Dues escoles nacionals cobreixen les necessitats educatives del barri, amb un total d'uns 300 alumnes més o menys. Unes, construïdes al bell mig del barri superior són d'aquestes construccions provisionals de fusta. Les altres, construïdes en un extrem del barri de dalt, de construcció molt més adaptada i amb instal·lacions més aptes.

La col·laboració de pares i mestres és molt relativa. Pràcticament és nul·la. El màxim que s'ha aconseguit és que un camió-dispensari de la Creu Roja vingui a vacunar els nens en moments donats.

A la vella construcció o runa del Polvorí, hi viuen tres famílies amb unes 15 criatures, que no van pas a l'escola, amb el pretext que és cara i que allà només hi fan que perdre el temps.

Hi ha molta mainada amb problemes de retard. Lentament es van ambientant; però, si volen estudiar batxillerat, han d'anar a l'Acadèmia de Ntra. Sra. del Port o més lluny.

Hi ha alguns rellogats, malgrat que no és permès. De totes maneres, no n'hi ha gaires perquè les vivendes són petites i insuficients.

Un petit centre social, en un pis com els altres, s'ocupa d'activitats de tipus cultural per mitjà d'una assistenta social. Malgrat que el treball és molt difícil, té poca audiència al barri, i les persones tenen l'aire de no assabentar-se del que s'està fent.

No hi ha cap autobús que pugi al barri, i la gent n'està queixosa d'això. Diuen que la raó és que els de la policia armada no paguen i això no seria rendable pels de l'Administració.

Vam poder conversar amb qui havia portat la campanya, a les darreres eleccions municipals, per en Torres Muñoz, al mateix barri del Polvorí. Es tracta d'un tal Maldonado. Assegura que molta gent va votar i ho va fer per en Torres Muñoz perquè és una gran persona. Influent i fidel al sistema. Reconeixia que no ha fet res pel districte, però que pot fer molt.

Per altra banda, a les nenes del col·legi les mestres els van fer una lliçó de civisme en ocasió de les eleccions municipals. I, com que tenien festa, les van convidar a assistir als despatxos electorals. Constatat per les mateixes alumnes: les persones que venien amb un vot que no fos el del Sr. Torres Muñoz, se'ls canviava la papereta immediatament. Pel que fa al Dr. Blanch, deien: "Sí, un médico que visita por la otra parte". Però semblava que l'ignoraven.

Can Clos

El nom mateix ens ho indica: aprofitament d'un forat en un racó de muntanya.

Ambient de poble. Illa dintre la ciutat de Barcelona.

Diversitat de vivendes al barri: unes de caràcter molt antic (el barri té uns 18 anys), altres de caràcter més modern. Totes són vivendes econòmiques. Les segones suposen una ampliació moderna molt diferenciada. Es paga 125 ptes. mensuals per la casa.

A Can Clos no saps que hi ets fins que t'hi fiques. No té visibilitat per enlloc.

Les persones pertanyen al món obrer: bastants treballen a la SEAT. D'altres treballen més lluny. En general, dit per la mateixa gent del barri, les persones que volen treballar, troben feina.

El barri ha canviat molt: pobríssim al principi, integrat per molta mainada i immigrants. Sobretot, pobresa cultural i econòmica. Hi manca molt el sentit de convivència.

Del barri se n'ha dit "la ciudad escondida", "la ciudad sin nombre", "la ciudad sin ley", etc.

En principi, el barri ha de desaparèixer l'any 1.892 per causa de l'exposició mundial. No s'hi veu una preocupació massa seriosa de cara a la continuïtat o nova ubicació de la gent.

Quant a les escoles, n'hi ha unes, sense condicions, que actualment estan destinades a desaparèixer. Tenen una cabuda de 100 nens i 100 nenes, amb dues classes cada secció de 50 alumnes.

Una de les escoles no té mestre. Ja està nomenat, però encara no hi és. Hi ha un menjador: allà hi mengen 70 o 80 alumnes. Admeten els alumnes des dels 6 anys.

El dia 26 de novembre de 1.970, s'han inaugurat unes escoles nacionals molt grans, que encara no estan obertes al públic. Són escoles nacionals.

Segons els mestres, la nova escola està mal situada. Està massa en un extrem del barri. Si s'haguessin aprofitat uns terrenys de la part baixa, prop de Ntra. Sra. del Port, podria ser assequible al Polvorí, Ntra. Sra. del Port i Plus Ultra. De la manera en què està ara, queda reduïda a Can Clos, Can Valero, Les Banderes, i a la Muntanya de Montjuïc en general.

La nova escola s'inaugura el 8 de febrer, però es començarà a matricular des d'ara. La cabuda de l'escola nova té 22 graus més els pàrvuls.

Actualment els pares no col·laboren. Només hi ha una amistat amb els mestres. Els mestres diuen tenir més contacte amb ~~els mestres~~ que amb els pares; però de totes maneres és un context molt superficial. A l'escola nova hi haurà una junta de pares de família.

Nens amb problemes. N'hi ha. Però, sobretot, n'hi havia. Generalment, la mainada és d'un nivell molt baix.

Si algú vol continuar estudis, més enllà de la primària, ha de marxar del barri. Hi ha acadèmies a Ntra. Sra. del Port que acullen aquests adolescents.

Finalment, a aquest nivell d'escoles, cal assenyalar uns intercanvis amb mestres del Polvorí i d'altres barris que semblen molt profitosos.

Abans dels 6 anys els porten als pàrvuls. Hi ha un parvulari al Centre Social. Té un caràcter de mera ~~supervivència~~. Se'ls acull a partir dels 3 anys i s'hi queden de les 9 fins a les 18, i dinen allà. Quan funcioni el parvulari de l'escola nova, aquest ja no tindrà raó de ser. De moment, aquesta institució va bé per a les persones, dones sobretot, que van a treballar.

De guarderia, per a nens abans dels 3 anys, n'hi ha una al costat del dispensari de Ntra. Sra. del Port.

Quant als serveis municipals, a part de la manca de vigilants de nit, hi ha hagut una veritable preocupació per tal que estigués ben servit. Malgrat tot, els autobusos no arriben al barri.

L'assistència mèdica la troben al dispensari de la Creu Roja a Ntra. Sra. del Port.

Per a espectacle, han d'anar a la carretera de la Zona Franca. En general, aquests barris no tenen esbarjos propis. Han de sortir per a satisfer les seves estones de lleure.

Al Centre Social hi ha una assistenta social que depèn del Patronat Municipal de la Vivenda.

No hi ha, actualment, rellogats.

Finalment, com a nota excepcional, cal fer esment d'una família amb molts nens, tots subnormals. La mare ja és anormal. Fa poc, la mare els feia anar a demanar almoïna al metro o en altres indrets de Barcelona.

Barri de les Banderes

Tot barraques. Unes 200 ~~ensems~~ Situades darrera l'estadi de Montjuïc, sobre el barri de Can Clos. Fa un temps, l'any 1.957, allà hi

havien unes 7.000 barraques, dividides en sectors, que tots tenien els seus noms característics: Valero Grande, Valero Chico, Las Banderas, etc. Actualment, hi queda molt poca gent, que aniran a viure en pisos en un termini més o menys llarg.

A "Valero Grande" només hi ha la fonda-hostal i unes 7 famílies. A "Valero Chico" hi queden unes 150 barraques.

A "Las Banderas" hi ha un col·legi, amb 4 o 5 monges teresianes del pare Francesc Osó. De fet, ja s'hi queden a dormir. Elles realitzen tota mena d'assistència: infermeres, consultes, guarderia, etc. Aquestes dones estan esperant la inauguració del col·legi nou de Can Clos perquè esperen anar-se'n a Bellvitge de L'Hospitalet.

Al barri de Les Banderes moltes dones treballen i envien la mainada a aquesta guarderia.

No hi ha delinqüència manifesta. Aquesta, ve més aviat de fora. La gent és molt normal: només que viuen en barraques per mor de la indigència del problema de construcció.

Can Tunis

El barri és molt complex. De fet, ve dominat per la presència de les barraques que hi ha sota el cementiri, però hi ha gent de tota mena.

Hi ha una guarderia infantil, municipal, ja en funcionament, que depèn de "càritas". De fet, moltes dones treballen.

A l'"hogar social", rònec a més no poder, hi ha una assistenta social que hi sol estar caç dia a les tardes.

Dues escoles: nacional i de càritas, miren de cobrir les necessitats escolars i educatives del sector. Segons els responsables, el nen que no va a l'escola és perquè no vol.

Hi ha un dispensari municipal, però per a petites cures la gent sol anar a la guarderia i allà fan de tot.

Delinqüència? De tot es dona: robatoris, drogues, abortaments instruits i provocats per una dona que s'hi dedica i que els gitans diuen que volen matar quan faci abortar a una gitana.

Diferència entre gitans i "païos"? Sembla que sí, però això no es nota en la mainada si no és esporàdicament: en canvi, en la gent gran es veu moltíssim. I la raó, pels insults que s'usen en les discussions, sembla ser la discriminació creada entre ells a partir del treball. Els gitans són persones que no treballen i, per tant, no són dignes de tenir una vida com els altres i han de viure forçosament a part.

De tot s'en culpa als gitans, però, de fet, molts gitans podrien anar a viure en pisos i, en canvi, moltes persones d'entre els "païos" són molt indesitjables. Això segons el parer d'algun responsable del barri. A més a més, creuen, aquests, profundament, en la redempció possible dels gitans. I, per a afirmar això, diuen que alguna vegada que han buscat feina i que han arribat a trobar col·locació per algun gitano, han demostrat que eren molt responsables i, per tant, redimibles. El que passa és que als gitans els és molt difícil trobar feina perquè van precedits d'una molt mala propaganda i ningú no s'en fia. Hi ha, en tot això, molt més perjudici que realitat.

Poble Sec de dalt

Seria el sector del Poble Sec que toca immediatament a la Plaça d'Espanya.

Es molt ciutadà. Són gent que fa anys que hi viuen, s'han anat superant i s'hi troben bé. Es tracta d'un veïnat català en la seva majoria.

S'hi veuen la gent, una certa estabilitat; molt poca mobilitat. Això fa que les persones es coneguin bastant i que hi hagi molta relació i coneixença.

Area amb moltes escoles, sobretot de parvulari i primària. L'ensenyament mitjà el solen fer a l'Institut Milà i Fontanals de la Rda. Sant Pau. De fet, no queda lluny perquè només hi ha uns 10 minuts de camí.

La primària, per a moltes persones del barri, és considerada deficient. Aleshores, els econòmicament més potents, envien els seus nens a escoles dintre de Barcelona. Hi ha també raons de prestigi social en això.

Les dones no treballen, en general. El promig de nens per família no sol sobrepassar entre els 2 i 3 fills. No hi ha delinqüència manifesta. Tot el contrari de la part sud del mateix Poble Sec.

Sanitàriament, les famílies solen estar cobertes.

Finalment, cal apuntar que a les darreres eleccions municipals, la gent, en general, no va votar. Els qui ho van fer, van fer-ho forçadament. Es coneixien bé els noms dels candidats. Però mentre el Dr. Blanch era molt acceptat pel barri i estimat, el Sr. Torres Muñoz era més aviat odiat pel seu caciquisme.

L'Eixampla

Illes simètriques. Barris eminentment ciutadans. L'anonimat hi juga fort. S'hi veu una forta diferència amb altres barris dintre del districte, més populars i casolans.

Entre l'Institut Milà i Fontanals i el Col·legi de Sant Anton dels Escolapis, a la Rda. Sant Pau, absorbeixen molts estudiants d'ensenyament mitjà del nostre districte, malgrat siguin a l'extrem del que estudiem. Es pot dir que, pràcticament, l'alumnat és de l'ordre del 50 % repartits en els districtes II i V.

Els límits territorials del districte, no forcen a cap limitació de l'Eixampla. Això es veu a nivell mèdic i escolar sobretot. Si les famílies han de sortir dels barris per estar ben atesos, també ho fan. Potser és en l'aspecte en què es nota més el seu caràcter ciutadà. Aquest sector és plenament Barcelona.

L'ambient del sector és el d'una classe obrera molt treballadora, amb un gran sentit de l'estalvi, i molt noble.

La relació pares-mestres és una relació que s'ha vist que cal eixamplar-la també als alumnes. Aquesta és la impressió de bastants professors i del personal docent. Diuen que han descobert la necessitat d'integrar els alumnes en l'esforç pedagògic de pares i mestres.

Quan hi va haver eleccions municipals, es pot dir que gairabé no es van ni assabentar de la seva existència. El desinterès general fou

manifest, malgrat es veu arreu un clar afecte pel Dr. Blanch, a qui es té en moltíssima consideració.

Zona Franca

La característica essencial és la uniformitat de la gent que hi viu. Potser perquè quasi la totalitat de la gent que hi viu són treballadors de la SEAT. Ambient de barri obrer uniformitzat per l'estructura de les cases i per la vida muntada amb una certa facilitat i comoditat, i amb, pràcticament, tots els serveis. La ciutat certament s'incrementa per aquest cantó a nivell industrial i residencial i això fa que s'estigui formant allà una vertadera ciutat satel·lit.

Ambient general massificat i d'adormiment. Ja el donen, aquest sentiment, altres sectors del districte, però potser és més manifest aquí. No es preocupen de res i tenen la vida resolta. Ni veuen problemes ni els volen veure.

Malgrat tot, per exemple, les eleccions municipals, allà, sense ni conèixer massa les persones que es presentaven, van tenir un acolliment bastant massiu. Signe sobretot de fer el pas de l'ànec. Diuen creure més en la lluita obrera a l'empresa que en el col·laboracionisme existent en una campanya electoral. De totes maneres, reconeixen, en general, la necessitat d'unes minories activistes per a fer moure la massa. Potser perquè consideren que aquestes ja els hi fan la feina?

CONCLUSIÓ

La conclusió general que podem treure del nostre districte II es pot resumir, per tal d'evitar literatura, en aquests punts següents:

1.- Població inestable. És un signe evident d'un barri que es manté en un període d'evolució per canvi de persones. Districte en creixement, doncs, constant. A nivell industrial i a nivell d'evolució de la construcció segons els diferents indrets.

2.- La disminució sensible que ha sofert la població total del districte des del 1.960 al 1.968, és deguda a l'emigració del districte. I, sobretot, aquesta disminució és causada quasi exclusivament pels homes.

3.- El districte ve caracteritzat per una població abundant d'infants i vells i manca manifesta en les edats madures. Això ens indica que és un districte de futur, però no de present. Indica també que tota preocupació de política municipal hauria de recaure en l'enquadrament i orientació d'aquestes generacions joves. Cal actuar així si es vol, certament, provocar un canvi en el districte el dia de demà. Problema escolar i problema educatiu de primer ordre.

4.- L'emigració és, pràcticament, andalusa. És a dir, la immigració. Això fa que, a l'hora de fer una acció educativa de cara a la joventut, no es pot prescindir de cap manera de la pròpia manera de ser d'aquesta gent. Altrament, hi hauria el perill de confondre l'orientació educativa en una veritable imposició.

5.- En aquest districte hi ha molta gent inactiva. No es pot atribuir només als gitanos, sinó a l'enorme percentatge de gent madura que ja han adquirit la seva pensió o jubilació.

6.- Cal fer una distinció claríssima entre l'Eixample i la resta del districte. A nivell econòmic, a nivell de distribució professional, a nivell mèdic, a nivell d'escoles, a nivell ciutadà en general. És una zona plenament ciutadana i integrada a Barcelona ciutat.

7.- Es constata un desnivell econòmic fortíssim. És a dir, el nivell econòmic del districte és baixíssim, però hi ha una minoria molt poderosa. Això fa que es pugui donar un cert caciquisme. Caciquisme que pot ser quasi no perceptible perquè es donaria precisament a l'Eixample.

8.- Pel que fa a la vivenda, barris extremadament pobres i quasi de pagès, com les vivendes d'Eduard Aunós, el barri del Polvorí, Can Clos i tot el que resta de barraques a Les Banderes, zones del Poble Sec i Can Tunis, per anomenar els més importants, es troben costat per costat amb vivendes modernes i de construcció recent: les vivendes de la SEAT, zones del Poble Sec, i també amb barris antics, però veritablement ciutadans: l'Eixample, per exemple. Això fa que, en recórrer, en breus minuts, d'un cantó a l'altre del districte, només a nivell de vivendes, hom té la impressió de canviar de món.

Penso que cal tenir en compte el context d'hàbitat i no pretendre fer un treball uniforme per a tot el districte, sinó partir veritablement de les diverses realitats que allà es donen.

9.- Com a districte, no s'hi veu una planificació estructurada. Només la preocupació de convertir el parc de Montjuïc en veritable zona verda i donar-li el relleu que li calgui. Segurament que la planificació de destrucció de barraques, obeeix només i únicament a això. En aquest sentit, s'hi veu una veritable despreocupació municipal.

10.- Indigència sanitària, dèficit escolar: són les darreres característiques que podríem assenyalar. Pel que fa a la primera, almenys pel que fa referència al Sud i a l'Oest de la Plaça d'Espanya és veritablement greu. L'Eixample i el Poble Sec, per la seva inserció en la ciutat, vénen caracteritzats per una més gran facilitat quan es tracta de trobar serveis mèdics. Pel que fa al dèficit escolar, es dona exactament el mateix problema. De totes maneres, és un capítol, aquest, en el qual no hi caben les més mínimes concessions.

INDEX

SOCIOGRAFIA DEL DISTRICTE II DE BARCELONA

	<u>Pàgina</u>
Els límits	1
Els barris	1
Evolució de la població	2
Composició de la població per sexe i edats	5
Moviments natural i migratori	7
La immigració en el districte II	10
Treball i categories socio-professionals	13
Renda "per capita"	15
Les comunicacions	16
Els problemes de la vivenda	17
Barraquisme	19
Qüestions urbanístiques del districte II	21
L'assistència mèdica	23
La situació escolar	24
El parvulari	25
L'ensenyament	26
L'ensenyament mitjà	26
Apèndix	29
El Polvorí	29
Can Clos	30
Barri de Les Banderes	31
Can Tunis	32
Poble Sec de dalt	33
L'Eixample	33
Zona Franca	34
Conclusió	35
Índex	37
Mapa del Districte II i els seus barris	1 bis

SOCIOGRAFIA DEL DISTRICTE II DE BARCELONA

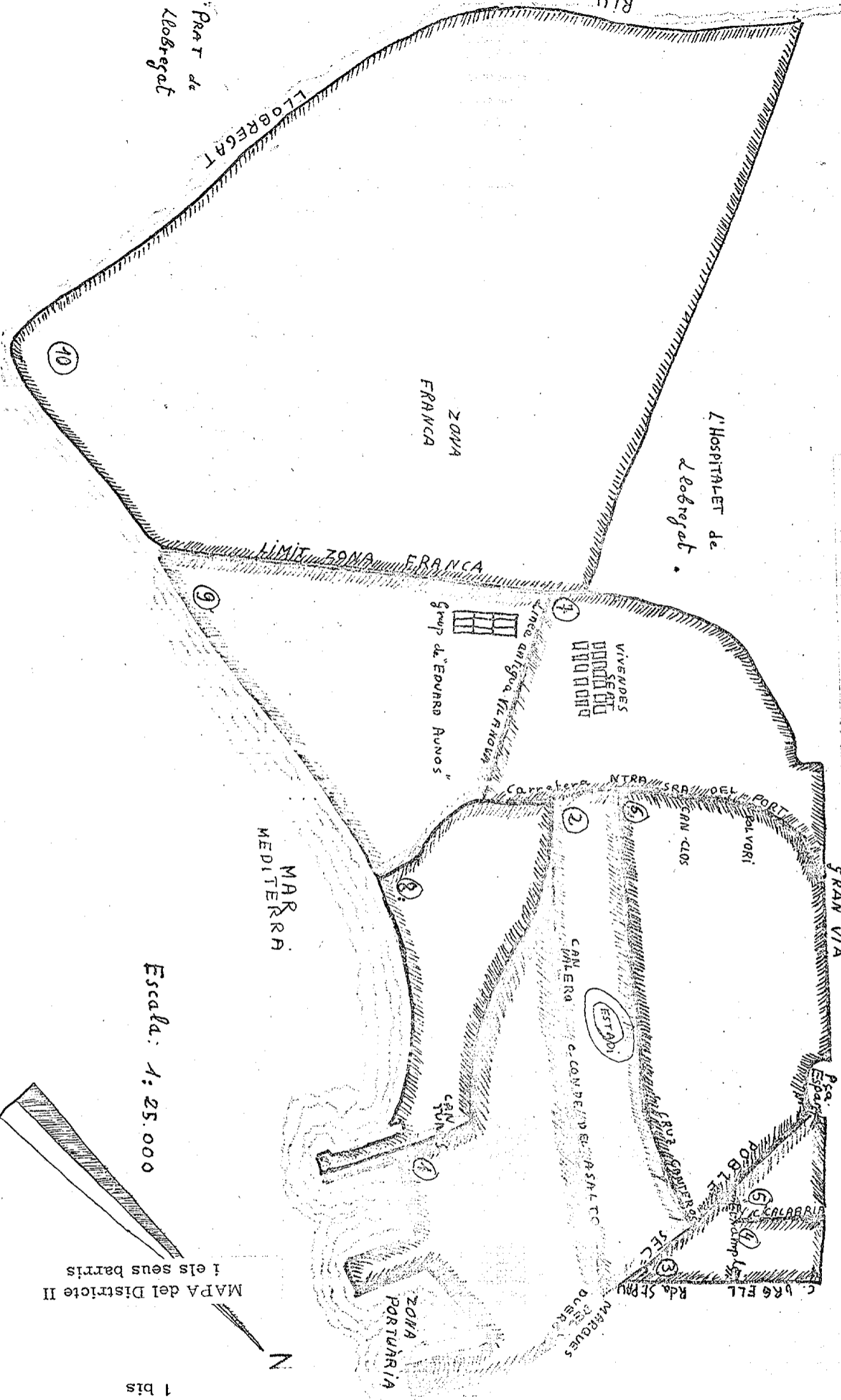
=====
& & & & & & & & & & & & & & & & & &

per en Raimon BONAL Falgás
sociòleg per la Universitat de
Lovaina (Bèlgica)

Barcelona - 21 - Desembre - 1970

180.

Prat de Llobregat

RIU

LLOBREGAT

ZONA FRANCA

L'HOSPITALET de Llobregat

L'LIMIT ZONA FRANCA

10

9

1

VIVERDES PORTUARI

Grup de "Eduard Aunós"

Línia antiga VILANOVA

Carretera NTRA. SRA. DEL PORTI

MAR MEDITERRANEA

2

CANERA

ESTADI

CANAL DE L'ASPICTO

CANAL

GRAN VIA

Plaça Espanya

C. CALABRIA

PORTI

CANAL

PORTI

CLOS

SEC.

C. BRILL

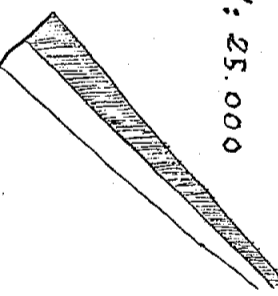
C. CALABRIA

Rda. ST. PAU

MARQUES DEL DUERS

ZONA PORTUÀRIA

Escala: 1:25.000

MAPA del Districte II i els seus barris

1 bis

Els límits: El districte II limita al Nord amb la Gran Via, des de la confluència geogràfica amb Hospitalet de Llobregat i el Prat de Llobregat, fins a l'extrem Est del carrer Urgell. Baixa pel carrer Urgell, Ronda de Sant Pau i Marqués del Duero, fins el mar.

La part Sur, limita amb el mar i zona portuària. I la part Oest, limita amb el Prat de Llobregat fins a retrobar la Gran Via per la part Nord.

Els barris: El districte II està distribuït convencionalment en barris. Aquests barris no tenen massa en compte l'estructura natural de la vida de la gent en el districte. I és natural, perquè aquests barris han d'encloure tot el parc de Montjuich i tot el polígon industrial de la Zona Franca. Es per això que aquesta distribució municipal és plenament convencional.

En grans línies, els barris aquests comprenen els límits següents:

- Barri 1: Nord: c. Conde del Asalto
Sur: zona portuària
Est: c. Marqués del Duero
Oest: Muntanya de Montjuich
- Barri 2: Nord: c. Cruz Canteros - Passeig Exposició - C^a Rosaleda - C.
Fuego
Sur: c. Conde del Asalto
Est: c. Marqués del Duero
Oest: Carretera Ntra. Sra. del Port
- Barri 3: Nord: c. Manso
Sur: c. Marqués del Duero - Ronda Sant Pau
Est: Ronda Sant Pau
Oest: c. Marqués del Duero
- Barri 4: Nord: Gran Via
Sur: c. Manso
Est: c. Urgell
Oest: c. Calabria
- Barri 5: Nord: Gran Via
Sur: c. Marqués del Duero - c. Manso
Est: c. Calabria
Oest: c. Marqués del Duero
- Barri 6: Nord: Gran Via
Sur: c. Cruz Canteros - Passeig Exposició - C^a Rosaleda - c.
Fuego
Est: c. Marqués del Duero
Oest: Carretera Ntra. Sra. del Port
- Barri 7: Nord: Gran Via
Sur: Línea antiga de Vilanova (morrot)
Est: Muntanya Montjuich
Oest: límit Zona Franca (Hospitalet: Carretera del Prat)
- Barri 8: Nord: prolongació c. Conde del Asalto i Muntanya de Montjuich
Sur: mar
Est: Muntanya de Montjuich
Oest: Carretera de Ntra. Sra. del Port
- Barri 10: Nord: Hospitalet
Sur: mar
Est: Límit Zona Franca
Oest: Riu Llobregat i Prat de Llobregat
- Barri 9: Nord: Línea antiga Vilanova (morrot)
Sur: Mar
Est: carretera Ntra. Sra. del Port
Oest: límit Zona Franca

Evolució de la població

<u>Any</u>	<u>Habitants</u>	<u>Percentatge creixement</u>	
1950	123.047	-	+8'14 %
1955	133.075	-	+3'47 %
1960	137.704	-	+2'61 %
1963	141.310	-	-4'73 %
1965	134.618	-	-1'01 %
1968	133.258	-	

1950-1968: +8'29 %

Població inestable. Del 1950 al 1958 creixement i disminució irregular. Creixement fins a 1963 i disminució progressiva posterior fins al 1968. El percentatge de creixement i disminució no segueix pas, de cap manera un ritme normal. No es pot deduir res en principi. Podria ésser molt bé que aquesta disminució, ~~que -continua~~ segueixi un cert ritme en l'actualitat, com després veurem. Però podem analitzar-ne les causes.

Un fet, per intuïció, ja podem avançar: l'any 57, hi havia al districte II el doble del barraquisme que hi ha en l'actualitat. Hi ha hagut un autèntic esforç d'eliminació de les barraques. Potser seria aquesta una via d'explicació d'aquest descens de la població des de l'any 1963 fins ara.

Evolució de la població per barris

(Aquestes dades corresponen únicament a l'any 1968)

<u>Barris</u>	<u>Població total</u>	<u>Superfície Has</u>	<u>Superfície marginada</u>	<u>Superfície hàbil</u>	<u>Densitat</u>
1	18.172	192'50	113'47	79'03	94'40
2	27.646	120'93	76'10	44'83	228'61
3	9.129	14'55	0'93	21'83	627'42
4	11.442	22'76	5'16	20'04	502'72
5	11.210	25'20	129'36	67'39	444'84
6	33.051	196'75	84'80	79'82	167'98
7	19.919	164'62			120'99
8	1.321	115'75			11'41
9	1.057	191'85			5'50
10	309	843'07			0'36
	<u>133.256</u>	<u>1887'98</u>			

Densitat de població per a tot el districte:

1962	73'83			
1963	73'26	Barcelona (1968)	180'20
1968	70'58			

La densitat de població és molt inferior a la de la meitat de Barcelona-ciutat. És el districte amb menys densitat de població de la ciutat comtal.

Quant a la població, cal remarcar també el desequilibri manifest entre els diversos barris. La densitat va des de 627'42 habitants/Ha en el barri 3 a 0'36 habitants/Ha en el ~~barri~~^{barri} 10.

Això ens mena fàcilment a donar-hi una explicació. Vegem-ho barri per barri:

Barri 1: comprèn 28 illes no totes elles habitades. Totes ^{Pertanyen} perteneixen a l'anomenat Poble Sec. S'hi troben bastantes empreses i tallers i per això és un barri amb una densitat de població una mica per damunt de la mitja del districte.

Barri 2: comprèn 34 illes en la seva quasi totalitat habitades. ^{Pertanyen} Perteneixen així mateix a l'anomenat Poble Sec. En la seva quasi totalitat són habitades. La densitat de població és el triple de la densitat del districte.

Barri 3: comprèn només 10 illes. És el més petit dels barris en dimensió, perquè, com a territori, es redueix només a les hectàrees compreses dintre d'aquestes 10 illes. La densitat de població és 9 vegades superior a la total del districte.

Barri 4: comprèn 12 illes de l'anomenat Eixample. Amb una d'elles s'hi troba el mercat de Sant Antoni. A part aquesta excepció i una Església, totes les restants illes ^{inter} són habitades. La densitat és set vegades superior a la mitja pel districte II.

Barri 5: comprèn 16 illes del restant de l'Eixample fins la Plaça Espanya. A part d'una església, el canòdrom i l'edifici de la policia, totes les illes ^{inter} són habitades. La densitat de població del barri és sis vegades superior a la mitja del districte II.

Barri 6: Barri immens i molt desigual. Comprèn moltíssima muntanya de Montjuich i molt terreny perdut per edificis Iberia, comercial, exposició, magatzems i altres. Les hectàrees són per meitat hàbils i per meitat marginades. La densitat de població és pràcticament la del doble del districte II. Abarca el grup de vivendes de can Clos i el barri anomenat del Polvorí.

Barri 7: Essent un barri d'una dimensió bastant gran, el nombre d'habitants és relativament petit. Molta superfície marginada i molt apilament dels habitants en edificis nous com el grup de vivendes SEAT, el grup de vivendes La Vinya ~~XXXXX~~. La densitat de població no arriba al doble de la mitja del districte.

Barri 8: Per a entendre'ns diríem que és el barri del cementiri i de Can Tunis. Caracteritzat sobretot pel barraquisme. La densitat de població és set vegades inferior a la de la mitja del districte.

Barri 9: Agafa bona part de Can Tunis i de la Colònia Canti de la zona portuària. El barri és immens, amb la presència de la Campsa i de moltíssimes empreses de la zona industrial del Prat. La densitat de població 'es 14 vegades inferior a la mitja de la densitat per a tot el districte II. Ademés, ~~cau~~ cau dintre el seu terreny el petit grup de cases d'una sola planta, anomenades "cases Barates" o grup d'Eduard Aunós.

Barri 10: Només té dintre seu petites o grans vivendes isolades. Però el centre que ocupa l'extensió del barri, ve dominat per la immensa "polígono industrial" de la Zona Franca. La densitat de 0'36 habitants per hectàrea, ja es veu que és mínima i ve a ésser 140 vegades inferior que la mitja de la densitat per a tot el districte.

... ..

Aquesta llarga descripció del contingut de cada un dels barris del districte, ens pot fer donar compte de la complexitat del districte II. Districte, essencialment, repartit en habitat, zona verda important, zona industrial a ultrança i zona de serveis normals i ocasionals per a tota la ~~ciutat~~ ciutat de Barcelona.

L'anàlisi sumària de la distribució del terreny i dels habitants dintre del districte, en descobrir que es tracta d'un districte complexe, troba ràpidament una explicació en el fet de què és tracti d'un districte perifèric i en expansió. Les connexions a l'Oest amb el Prat de Llobregat i amb Hospitalet, ens fan caure desseguida en la convicció de què segurament una expansió industrial de la ciutat de Barcelona es realitza per aquesta banda i que segurament la línia d'evolució empresa fins ara, probablement no ha pas trobat el seu terme. Només cal veure les urbanitzacions en carreteres i mitjans de comunicació realitzats a la continuació del passeig de la Zona Franca per a convèncre's de què tots aquells solars fàcilment seran ocupats per grans indústries que vindran a potenciar la força econòmica de la ciutat de Barcelona i que donaran possibilitat de treball a un fort contingent de mà d'obra de cara al futur.

Aquestes són les primeres impressions quan hom s'aproxima a aquestes dades globals d'un districte tan heterogeni.

Composició de la població per sexe i edats

L'any 1960, els 137.704 habitants del districte, segons la característica del sexe, es distribuïen de la forma següent:

Homes....64.906

Dones....72.798

Hi havia aleshores 89'16 homes per 100 dones. Per a Barcelona-ciutat aquesta proporció era de 94'2 %.

L'any 1968, els 133.256 habitants del districte, es distribuïen així:

Homes.....60.740

Dones.....72.516

Hi havia aleshores, doncs 83'76 homes per 100 dones.

Aquesta distribució, l'any 1968, per barris dintre el districte, es presentava segons expressa el quadre que segueix:

<u>Barri</u>	<u>Habitants</u>	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>	<u>Percentatge</u>
1	18.172	8.311	9.861	84'28
2	27.646	12.294	15.352	80'08
3	9.129	3.880	5.249	73'91
4	11.442	4.796	6.646	72'16
5	11.210	4.726	6.484	72'88
6	33.051	16.218	16.833	96'34
7	19.919	9.256	10.663	86'80
8	1.321	629	692	90'89
9	1.057	486	571	85'11
10	<u>309</u>	<u>144</u>	<u>165</u>	<u>87'27</u>
	133.256	60.740	72.516	83'76 homes/ % dones

En relació a l'any 60, el % de disminució de la població segons els sexes, segons la fórmula $\frac{f_2 - f_1}{f_1} \cdot 100$, és de 6'42 % pels homes i 0'38% per les dones. O sigui, que quasi exclusivament la població ha disminuït només en els homes, durant aquest petit espai de 8 anys. Es una dada que caldrà retenir quan estudiem després el moviment vegetatiu de la població.

La piràmide d'edats, es presenta de la forma següent: (també per l'any 1968)

<u>Edats</u>	<u>Població</u>	<u>Percentatge</u>
0-5	12.856	9'64 %
6-13	15.660	11'75 %
14-20	13.545	10'16 %
21-24	7.161	5'37 %

25-34	19.114	14'34 %
35-44	20.247	15'19 %
45-54	16.842	12'63 %
55-59	7.950	5'96 %
60-64	6.938	5'20 %
+65	13.980	10'49 %
no consta	<u>669</u>	<u>0'50 %</u>
	133.256	101'23 %

En relació a l'any 1960, el percentatge de creixement de cadascun dels grups d'edat és el següent:

<u>Edats</u>	<u>Percentatge creixement</u>
0-5	+16'47 %
6-13	-17'85 %
14-20	+ 4'70 %
21-24	- 2'34 %
25-34	-14'70 %
35-44	+ 1'57 %
45-54	- 5'73 %
55-59	+ 2'38 %
60-64	+ 3'83 %
+65	+18'92 %

Aquestes dades caldrà temperar-les amb la diferència que hi ha de més en la categoria de les persones que "no consta", molt més forta en l'any 1960. Exactament 2.117 persones. Malgrat tot, a nivell de l'evolució de la població pels diversos grups d'edat, s'hi veu un fort creixement en els grups d'edat compresos entre 0 i 5 anys, entre 14 i 20 anys i en els de 65 i més. Per altra banda, una forta davallada en els grups de 25 a 34 anys i de 6 a 13 anys.

Què vol dir exactament això? Que la població s'ha estirat per dalt i per baix, permaneixent constant en la maduresa de les edats? Per a confirmar-ho o destruir-ho, mirem ara aquestes dades comparatives de l'envelliment de la població.

<u>Edats</u>	<u>(1960)</u>		
	<u>Barcelona-capital</u>	<u>Districte 1960</u>	<u>Districte 1968</u>
0-19	28'37 %	22'29 %	31'32 %
20-59	57'84 %	64'03 %	53'10 %
+60	13'78 %	13'72 %	15'57 %

S'hi veu ràpidament, partint d'aquest quadre, que hi ha un increment de les edats joves i de les edats velles i una disminució manifesta de les edats madures. Això fa que ens prohibeixi rodonament afirmar que hi ha un envelliment progressiu de la població en el districte II, perquè, al mateix temps, hi ha també una renovació per les generacions noves. Segur que aquesta renovació es manifesta molt

més puxant. La diferència és d'un 7'18 % a favor de les generacions infantils.

Moviments natural i migratori

Donem una ullada, malgrat sigui superficial, al quadre següent de l'evolució de la població durant l'any 1968.

Població 1-I-68	Moviment natural		Moviment migratori		Població 31-XII-68
	Naixements	Defuncions	Immigrants	Emigrants	
Homes 66.131	1009	599	1.146	3.630	64.397
Dones 71.791	949	573	1.099	3.531	69.971
137.922	1958	1172	2.165	7.161	134.368
	+ 786	- - - -	- - - -	- 4.996	
			- 3.554		

D'aquestes dades s'en desprèn immediatament que l'evolució negativa de la població és deguda quasi exclusivament a l'emigració. Ni els immigrants ni l'excés de naixements sobre les defuncions poden equilibrar la saldada negativa de l'emigració. O sigui, que queda clar que el problema emigratori és el que causa l'evolució de la població en els diversos ~~dist~~ barris del districte.

D'on vénen i on van aquests moviments migratoris, ve expressat per aquest quadre que segueix:

	Homes	dones	Total
<u>Immigrants</u>			
-canvi municipi	902	785	1687
-canvi districte	244	234	478
<u>Emigrants</u>			
-canvi municipi	3289	3186	6475
-canvi districte	341 4776	345	686
	4776	4550	9326

Els canvis de municipi l'emporten de molt sobre els simples canvis de districte, De totes maneres, tindrem ocasió més tard d'estudiar amb més detall els moviments migratoris i el contingut de la immigració en el districte II. Aquí, el que ens interessa veritablement constatar, és que la disminució ostensible de la població i la inestabilitat d'augment i disminucions d'aquesta població, són degudes a la immigració o a l'emigració. El creixement vegetatiu és mínim.

Així per exemple, veiem que l'índex de natalitat per l'any 1968 al districte de Montjuich és de 14'38 per mil (pel mateix any i per a tot Barcelona, l'índex de natalitat era de 17'55 per mil). L'índex de mortalitat era al districte de 8'60 per mil i per a tot Barcelona, al mateix any era de 8 per mil.

El percentatge de canvi pel mateix any 1968 era de -2'57 % i l'índex de creixement natural, era de 5'77 per mil.

Es a partir d'aquestes dades que podem confirmar veritablement que, essencialment, els creixements i disminucions de la població només poden trobar una explicació en la saldada migratòria.

Per a donar-nos perfecte compte del baix índex de natalitat a tot Barcelona i al districte II, podem veure'l comparat amb el total d'Espanya. Veus-lo aquí:

Barcelona 1960....	15'37 per mil
Barcelona 1961....	15'33 per mil
Barcelona 1962....	16'18 per mil
Barcelona 1968....	17'55 per mil
D. II 1968.....	14'38 per mil
Espanya 1960.....	21'9 per mil

Una dada d'interés és veure de 1900 a 1960^{que} la població^a Barcelona ha crescut en un 292'28%~~percentatge~~; però per natalitat només un 187'44%~~percentatge~~.

I és que l'índex de natalitat, per a tot Barcelona, de l'any 1900 al 1960, ha passat de 24'98 per mil a 15'37 per mil. L'índex de mortalitat, entre els mateixos anys i també per a tot Barcelona, anava de 26'53 per mil a 12'26 per mil.

Per altra banda, l'índex de fecunditat de les dones de 15 a 49 anys, només per l'any 1960, en el districte II es presentava de la manera següent:

<u>Edats</u>	<u>Índexs de fecunditat</u> (per mil)
15-19	8'11
20-24	103'45
25-29	163'60
30-34	107'99
35-39	54'17
40-44	14'90
45-49	0'89

O sigui, que de tot plegat, podem concloure que la disminució vegetativa de la població en el districte II, no és pas deguda expressament a la natalitat, sinó als moviments migratoris. Observem que la natalitat en aquest districte és extraordinàriament baixa i que l'edat compresa entre els 20 i els 34 anys són les edats més fecundes. Aquesta última dada ens permet, amb moltíssimes reserves, preveure, en certa manera, un futur donat que les generacions joves estan en creixement i que, per tant, dintre un període de més o menys set anys, possiblement, si els fenòmens migratoris no ho destorben, la natalitat creixeria ostensiblement.

Passem ara a veure l'essencial d'aquest moviment migratoris.

La immigració en el districte II

El criteri d'immigrat, segons la Comissió Mixta de Coordinació Estadística, es considera subjecte de la investigació "tota persona ^(que va) declarada en el Padró de 1965, que en el de 1960 es trobava inscrita en un altre districte p municipi.

Per tant, les dades presents, van de l'any 1961 al 1965.

Immigrats districte II % comparatiu respecte a Barcelona

<u>Total: 14.527</u>		7'18 %
Homes: 7.333		7'61 %
<u>Dones: 7.194</u>		6'78 %
-15 anys: 2.745		8'16 %
15-24: 3.374		6'29 %
25-64: 7.351		0'72 %
<u>+ 65: 1.057</u>		8'10 %
Solters: 6.930		
Casats: 6.334		
Vidus: 876		
<u>Altres: 387</u>		
<u>Analfabets: 1.358</u>		10'38 %
<u>Inactius: 7.623</u>		0'75 %
Administradors, gerents i directors: 373		
Professionals, tècnics i afins: 148		
Empleats d'oficina: 463		
Venedors: 485		
Agricultors i caçadors: 79		
Miners, canters i assimilats: 6		
Transports i comunicacions: 332		
Artesans i obrers: 3.611 (52'30 %)	8'16 %	8'16 %
Treballadors serveis i esports: 936		
Forces armades: 415		
<u>no classificats: 56</u>		
6.904		

En aquesta repartició, en distintes variables, de la gent immigrada al districte II, val la pena de ponderar el fort percentatge de gent jove i de gent de més de 65 anys. També crida l'atenció aquest 10'38 % d'analfabets, respecte a la gent immigrada a tota la ciutat de Barcelona. I em sembla que també val la pena de cridar l'atenció sobre el fet de què molta d'aquesta gent immigrada pertany a la classe obrera. Les demás dades sembla que no tinguin una significació especial.

D'on prové aquesta immigració? L'hem agrupada per regions:

<u>Regió</u>	<u>Total</u>	<u>%</u>	<u>% cumulatiu</u>
prov. Barcelona	1614	10'3917'93
<u>Catalunya</u>	<u>992</u>	<u>6'82</u>	
Aragó	930	6'407'32
Navarra	52		
<u>País Basc</u>	<u>82</u>		
Catella la Vella	773	5'3212'79
<u>Castella La Nova</u>	<u>1086</u>	<u>7'47</u>	
León	419		
Oviedo	124	15'21
Galícia	892	6'14	
<u>Extremadura</u>	<u>775</u>	<u>5'33</u>	
València	596	6'99%
<u>Múrcia</u>	<u>420</u>		
<u>Andalusia</u>	<u>5137</u>	<u>35'36</u>35'36
<u>Prov. africanes</u>	<u>110</u>	<u>0'75</u>0'75
<u>extrangers</u>	<u>414</u>	<u>2'84</u>2'84
Canàries	36	0'76
Balears	75		

Majoria aplastant andalussa. Més de la tercera part. Les altres dades, pràcticament queden sense significació. Potser només cal fer esment en compte de la petita significació que tenen Catalunya, la part Oest de la Península i les Castelles. Però, vaja, no val pas la pena de ponderar-ho massa al costat d'aquest fort contingent d'immigració andalussa.

On es concentren, dintre el districte, aquests immigrants?
Tenim les dades, per barris, de l'any 1968.

<u>Barris</u>	<u>% immigrants</u>	<u>Total</u>	
1	63'99	11.628	
2	47'99	13.267	
3	47'57	4.342	Els barris 1 i 10 sobrepassen els 60%.
4	46'53	5.323	El barri 8 és quasi del 60 %.
5	50'71	5.684	Els barris 5,6,7,9, sobrepassen els 50 %.
6	53'53	17.692	Els barris 2,3 i 4, sobrepassen el 45 %.
7	51'25	10.208	
8	59'22	782	
9	51'29	542	
10	63'58	196	

En termes populars, l'acumulació d'immigració es feria sobretot als barris del Poble Sec i Can Tunis.

Hi ha una diferència manifesta entre les dades de la Comissió Mixta de Coordinació Estadística (14.527 immigrants) i els percentatges per barri de la Comissió d'Urbanisme (69.664 immigrants). La segona xifra correspon al total d'immigrants o nascuts fora de Catalunya que es trobaven en el districte II l'any 1968. La primera xifra és la immigració esdevinguda al districte entre l'any 1961 al 1965.

En conclusió, el total d'immigració l'any 1968 respecte al districte, suposa el 52'27 % i del districte respecte a Barcelona és de l'ordre del 2'52 %.

Es dels districtes de Barcelona amb més fort contingent d'immigració. El Poble Sec i Can Tunis donen dels percentatges més alts d'immigració dintre la ciutat de Barcelona. Això situa el problema d'aquest districte en un contexte bastant nou. Caldrà tenir-ho en compte.

Empleo i categories socio-professionals

Quants actius hi ha en el districte, segons els barris?

<u>Barris</u>	<u>% actius</u>	<u>Total</u>
1	19'07	3.465
2.	35'74	9.880
3	39'69	3.623
4	40'58	4.643
5	40'64	4.555
6	38'02	12.565
7	37'23	7.415

8,9 i 10 No hi ha dades

La mitja d'activitat professional de la gent del districte, evidentment està molt per damunt de la mitja relativa d'actius a tota Espanya. A Espanya és de l'ordre d'un 35 %. Però inferior a Barcelona, que és d'un 44 %.

I què fan aquesta gent?

Per a no carregar de dades, direm només els percentatges de les diverses rames d'activitat:

Indústria: 62'64 % dels que el 59'00 % estan al barri 7 (que correspon al grup de vivendes de la SEAT i al grup La Vinya).

Comerç: 6'67 % més o menys equitativament repartits en tots els barris.

Serveis qualificats: 5'12 % dels que el 66'02 % són absorbits pels barris 6 i 1 (corresponent al Poble Sèc i els grups de Can Clos i el Polvorí)

Serveis no qual.: 25'55 % dels que 52'37 % són absorbits pel barri 3 (corresponent a l'Eixample).

Totes aquestes dades corresponen a l'any 1968.

Corresponent al mateix any i per categories socio-professionals, la població es distribueix de la manera següent:

Empresaris	4.785	11'40 %
petits empres.	8.277	19'72 %
prof lliberals	1.526	3'63 %
mandos interm.	2.571	6'12 %
empleats	11.866	28'27 %
obrers qual.	10.271	24'47 %
servei dom.	1.100	2'62 %
varios	1.567	3'73 %

Les categories d'empleats, obrers qualificats i petits empresaris l'emporten de molt sobre les altres categories socio-professionals. De totes maneres, caldrà notar que el grau de confiança d'aquestes últimes dades és molt relatiu. Van bé per a donar una idea; però no per a assentar-ho com a principi incommovible. Em fa l'efecte que seria abusar una mica de la seva exactitud.

....

....

Vegem ara la repartició de la població activa, per rames professionals, segons els barris. Les proporcionalitats són de l'any 65 aplicades a l'any 68 en nombres absoluts. La repartició presenta el quadre següent:

Barris	Dirigents		Indústria		Terciari qual.		Amanuenses	
	%	absoluts	%	absoluts	%	absoluts	%	absoluts
1	8'19	1.488	42'67	7.755	22'12	4.069	27'02	4.910
2	8'10	2.239	41'03	11.343	29'82	8.244	21'05	5.819
3	12'80	1.169	29'73	2.714	38'16	3.483	19'31	1.762
4	13'98	1.599	23'02	2.633	40'91	4.680	22'09	2.527
5	18'29	2.050	22'70	2.544	37'81	4.238	21'22	2.378
6	9'31	3.077	44'74	14.787	25'19	8.325	20'76	6.861
7	7'31	1.456	63'38	12.624	10'89	2.169	18'42	3.669
8	1'18	15	76'54	1.011	5'79	76	16'49	217
9	3'40	35	63'48	670	5'40	57	27'72	293

Del barri 10 no s'en posseeixen dades.

Pel que es veu pels altres barris, es manté una constant que és digne d'ésser subratllada: els barris 3,4 i 5 es diferencien en varis aspectes de la resta. Aquests barris corresponen a les illes compreses dintre el que és anomenat Eixample.

1/predomini relatiu absolut de dirigents en aquests tres barris.

2/la classe obrera, comparant-la amb d'altres categories, és molt superior als altres barris per damunt d'aquest tres.

3/el terciari qualificat és també significativament superior en aquests tres barris per damunt dels altres.

4/finalment, en quant al terciari no qualificat, les diferències ens semblen poc significatives per a assenyalar-ne alguna cosa.

Què vol dir això? Senzillament, que, així com quedarà més evident després, aquests tres barris 3, 4 i 5 es fan assenyalar per la seva categoria professional diferenciada, pel seu poder adquisitiu molt superior als altres barris i, per tant i com a conseqüència, la condició social mitja de la gent habitant aquests tres barris és bastant diferent que els de la resta del districte.

De totes maneres, i com insistirem més tard, això s'agrava pel fet de què la densitat de població en aquests tres barris és superior a la dels altres barris. Això ens mena a la conclusió de què, segurament, el poder econòmic de la gent d'aquests barris està en mans de molt pocs.

Malgrat tot, es farà més evident això quan estudiem tot seguit la renda per capita en cadascun dels barris del districte.

Dintre d'aquesta valoració socioeconòmica de la població en el districte II, hem volgut calcular la renda "per capita", segons la fórmula

$$x = 5067 y + 24.656$$

on x és la renda per capita per any

i y és el nombre de cotxes per 100 habitants, és a dir, la tasa de motorització.

Aquesta renda "per capita" dintre el districte, té la valoració següent, segons els barris:

<u>Barris</u>	<u>Tasa motorització</u>	<u>Renta per capita</u>
1	4'10	26.733'47
2	10'59	78.315'53
3	16'06	106.032'02
4	21'30	132.583'10
5	21'20	132.076'40
6	10'57	78.214'19
7	8'50	67.725'50
8	4'46	47.254'82
9	7'56	62.962'52
10	-----	-----

Aquestes xifres, sense poguer-les comparar, es fan difícils de valorar. De totes maneres, per l'any 1963, tenim aquestes dades que són bastant significatives:

<u>Ingressos anuals familiars</u>	<u>Districte II</u>	<u>Barcelona</u>
Inferiors a 40.000 ptes	28'56 %	22'47 %
de 40.000 a 80.000 ptes	62'10 %	53'19 %
de 80.000 a 100.000 ptes	8'05 %	18'85 %
superiors a 100.000 ptes	1'29 %	5'49 %

Després del districte V, és el nostre districte el que té més alt percentatge de famílies amb ingressos anuals de menys de 40.000 ptes.

Després del districte VII, és el nostre districte el que té més alt percentatge de famílies amb ingressos anuals de 40.000 a 80.000 ptes.

Es el nostre districte el que té més baix percentatge de famílies amb ingressos anuals entre 80.000 i 100.000 ptes.

Es el nostre districte el que té més baix percentatge de famílies amb ingressos anuals superiors a 100.000 ptes.

Per altra banda, els barris amb més densitat de població eren precisament i per aquest ordre, els 3 (627'42 hab/Ha), 4 (502'72 hab/Ha) i 5 (444'84 hab/Ha). I és precisament en aquests tres barris on la renda per capita sobrepassa de bastant les 100.000 ptes anuals.

El que acabo de dir, que sembla veritablement contradictori, ens pot fer descobrir, per mica d'atenció que hi posem, els enormes desequilibris econòmics que presenta aquest districte. Gent amb ingressos anuals considerables, es cotegen amb persones amb uns ingressos mínims. Precisament perquè el dèbil percentatge de persones amb ingressos anuals superiors a les 80.000 ptes, són absorbits encara per un mínim de famílies. La mitja existent en els barris 3,4 i 5, que tenen una forta densitat de població, que supera les 100.000 ptes anuals, ha d'ésser forçós que això quedi concentrat en màns de molt pocs.

En quant a les comunicacions, reflexe també de la importància que el municipi de Barcelona dóna a aquest districte, reflexe així mateix, segons el medi de transport més freqüentat, de les possibilitats econòmiques de la població; queda evident sobretot que és un barri bastant ben comunicat. Si haguéssim de centrar-ho, donaríem com a focus de comunicacions la Plaça d'Espanya.

Hi ha 15 autobusos que relacionen el districte amb la ciutat de Barcelona i 15 autobusos que el relacionen amb fora de Barcelona. Adames, hi ha dos serveis nocturns que comuniquen amb la ciutat. Ens hem fet un gràfic d'aquestes comunicacions, i dóna la impressió de què, pel que fa referència als serveis que comuniquen amb la ciutat, no hi ha punt o sector que quedi desatès. Aquestes comunicacions tenen el punt de partença o neuràlgic en la Plaça d'Espanya i en el Paral·lelo.

~~XX~~

Adames dels autobusos, hi ha el tranvia 50 que relliga la Plaça d'Espanya amb la Via Júlia.

Els que relliquen Barcelona amb l'exterior, són les comunicacions que afecten sobretot al Baix Llobregat: Prat de Llobregat, Hospitalet, Camp d'aviació, Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló, Cornellà, Sant Climent de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Castelldefels, Sant Just Desvern, Sant Idefonso de Cornellà i Gavà.

En quant als metros, hi ha dues boques importants: la Plaça d'Espanya, que relliga des d'Hospitalet a Sant Andreu i la confluència del carrer Conde del Asalto amb Marqués del Duero, que relliga el Poble Sèc amb Lesseps i Correos. Adames, hi ha el funicular de la muntanya de Montjuich que parteix quasi de la mateixa boca de metro del Poble Sèc.

En quant als relligams del tren, de la mateixa Plaça d'Espanya, parteixen els anomenats "Catalans" que surten per a Sant Boi de Llobregat cada 20 minuts, per a Martorell cada hora i per a Igualada i Manresa cada dos hores respectivament.

I quin mitjà de transport usa més habitualment la gent? Les dades corresponen al 1965. Segurament que les coses poden haver canviat molt.

Que cada dia anaven a peu al treball, eren el 40'73 % de les persones. Que agafaven l'autobús, eren el 29'67 % i que agafaven el metro eren el 11'82 %. I, per exemple, el taxi, només l'agafaven un 1'47 % i l'automòbil propi un 5'45 %. Això ens indicarà més o menys una mica el poder econòmic de la gent i la importància dels desplaçaments.

I, sobretot, on van a treballar els que ho fan fora de Barcelona?

No puc obtenir les dades relatives; però en nombres absoluts els llocs més acaparadors de treball de les persones del districte II, encara l'any 1965, eren:

1072 desplaçaments diaris a Hospitalet

151 desplaçaments diaris a Cornellá, Esplugas i Prat de Llobregat

123 desplaçaments diaris a Badalona

Els altres, no tenen prou importància per a resenyar-les.

ELS PROBLEMES DE LA VIVENDA

Abans de tot, fem una lectura atenta al quadre següent:

<u>Barris</u>	<u>Famílies 65</u>	<u>Vivendes 65</u>	<u>Persones/família 65</u>	<u>Vivendes 68</u>	<u>Persones/vivenda 68</u>
1	1.399	1.362	2'46	1.552	11'70
2	8.984	8.176	3'28	8.443	3'27
3	3.036	2.893	3'39	3.323	2'74
4	3.910	3.768	3'09	4.199	2'72
5	3.479	3.418	3'30	4.245	2'64
6	9.161	8.880	3'60	9.334	3'54
7	3.263	2.693	4'54	3.269	6'09

Només hem pogut trobar aquestes dades, malgrat que algunes siguin el.laboració nostra. Pels barris 8, 9 i 10 no es posseeixen aquestes dades.

De la lectura d'aquest quadre s'en desprenen les lleis següents:

1) Comptant que la mitja de persones per família a Barcelona l'any 1965 era de 3'95, hem de constatar que només el barri 7 sobrepassa aquesta mitja. El que vol dir que, per aquest camí, tenim la forta sospita que la natalitat o l'acumulació de varies generacions sota el mateix sostre, es dona particularment en el Polvorí, el grup de Can clos, les vivendes de la SEAT i el grup de vivende La Vinya. Els altres barris es troben per dessota la mitja de Barcelona. Sobretot el barri 1 del Poble Sèc on la proporció és molt inferior.

2) Si ens atenem, tot seguit, al nombre de persones per vivenda referents a l'any 1968, ens adonem de la manifesta desproporció dels barris 1 i 7 respecte dels altres. Això manifesta que al Poble Sèc i als barris del Polvorí, Can Clos i vivendes de la SEAT, hi ha un fort contingent de rellogats i de diverses famílies apilades en una mateixa vivenda. Sobretot, això és manifest al Poble Sèc on, essent les famílies d'una dimensió petita, s'hi troben moltes persones compartint el mateix teulat.

3) I cada família té una vivenda? Només coneixem la doble distribució necessària per a aquest càlcul per l'any 1965. La distribució es presenta de la manera següent:

<u>Barris</u>	<u>Excedent de famílies sobre vivendes l'any 1965</u>
1	37
2	808
3	143
4	142
5	61
6	281
7	579

Segons aquest quadre, els barris 2 i 7, presentant l'excedent més fort de famílies per vivenda, serien els barris on es concentren més gran nombre de rellogats o de gent apilotada. O sigui, aproximadament, confirmació del que dèiem abans: el Poble Sec, el Polvorí, Can Clos i vivendes de la SEAT.

4) Dintre d'aquest desig de confirmar l'existència dels rellogats, hem patit també d'un altre angle de visió, és a dir, el nombre d'ocupants per habitació. Aleshores, hem hagut d'adaptar unes categories convencionals per a poder decidir exactament, dintre els quadres diferents a doble entrada horitzontal i vertical per barris dintre el districte, quins eren veritablement els rellogats.

Pels diversos barris, podem establir les dades següents que tenen alguna significació:

a) considerem rellogats el nombre d'individus que ocupen les habitacions de la manera següent:

- 3 ocupants o més en vivendes d'una habitació
- 5 ocupants o més en vivendes de dues habitacions
- 6 ocupants o més en vivendes de tres habitacions
- 7 ocupants o més en vivendes de quatre habitacions
- 8 ocupants o més en vivendes de cinc habitacions
- 9 ocupants o més en vivendes de sis habitacions
- 10 i més ocupants en vivendes de set habitacions
- 9 i més ocupants en vivendes on no consta el nombre d'habitacions
- 10 i més ocupants en vivendes on no consta el nombre d'habitacions

b) segons això, la distribució dels rellogats al nostre districte, seria la següent (dades corresponent al 1965):

Barris	rellogats	%
1	117	4'45
2	453	17'25
3	126	4'79
4	124	4'72
5	96	3'65
6	806	30'69
7	<u>904</u>	<u>34'42</u>
	2626	99'97

Segons aquest quadre, els barris 2, 6 i 7 són els que l'emporten sobre dels altres referent als rellogats. Exactament, doncs, el que havíem dit abans, afegint-hi el grup de barraques de Can Valero.

5) ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Les vivendes del districte són o no de propietat? en quina proporció? Vegem-ho en aquest quadre que segueix:

Barris	Vivendes de propietat	%	Vivendes de lloquer	% propietaris
1	127	9'32	1.127	10'12
2	1.385	16'93	6.603	17'33
3	640	22'12	2.197	22'55

4	1.044	27'70	2.524	29'26
5	602	17'62	2.579	18'92
6	2.410	27'13	2.977	44'73
7	50	18'56	2.620	1'90

Dels barris 8, 9 i 10 no es troben totes les dades. Cal advertir també, que aquesta proporcionalitat, corresponent a l'any 1965, no coincideix pas amb el total de les vivendes. El que vol dir que bona part de la informació no és trobable fàcilment.

De totes maneres, almenys amb aquestes dades, ens podem fer una idea de què la concentració dels propietaris es realitza sobretot a les zones de l'Eixample. També els barris del Polvorí i Can Clos. En canvi, el grup de vivendes de la SEAT i de La Vinya, amb el gran apilament de vivendes noves, té una mínima proporció de propietaris.

5) I quins lloguers es paguen?

Ho posaré esquemàticament en aquest quadre:

Al barri 1, 54'97 % dels lloguers no passen de les 500 ptes mensuals

Al barri 2, 46'70 % idem.

Al barri 3, 50'48 % idem.

Al barri 4, 48'20 % idem.

Al barri 5, 45'61 % idem.

Al barri 6, 35'20 % dels lloguers no sobrepassen les 250 ptes mensuals i el 36'73 % paguen entre 250 i 500 ptes mensuals.

Al barri 7, 99'20 % no paguen més de 250 ptes mensuals.

Resumint-ho direm que, en general, es paguen uns lloguers molt baixos al districte II. Particularment a la zona dreta de Montjuich mirant el port des de la Plaça Espanya. Es el més important que es pot dir.

Parlem ara del barraquisme. El servei d'intervenció de barraques de l'Ajuntament, ens ha proporcionat aquestes dades dels diversos barris, corresponents al setembre del 1969:

<u>Barris</u>	<u>Nombre de barraques</u>	<u>% del total del districte</u>
Jesús i Maria	418	28'24
Zona Franca	305	20'60
Ntra. Sra. del Port	129	8'71
Montjuich	347	23'44
Poble Sèc	<u>281</u>	<u>18'98</u>
	1480	99'97

Haig de confessar, amb tota sinceritat, que, malgrat que l'afirmació de què aquestes dades són d'una total fiabilitat, m'extranyaria molt que s'acordessin a la realitat. Com que la política de l'Ajuntament de cara al barraquisme és repressiva, hi ha l'intent, potser només més o menys

conscient, de què aquestes dades s'abaixin, donada la vergonya que suposa per un municipi el manteniment d'uns barris de barraques; això, malgrat que aquestes barraques hagin nascut com els bolets i el municipi, de fet, se les hagi trobat.

En parlar amb la gent que viu les barraques, exactament les que hi ha dessota el cementiri, a Can Tunis, es fa necessari distingir entre el barraquisme antic i el barraquisme imposat des de fa més o menys un any. Aquest últim queda reduït pràcticament als gitanos. Els primers es queixen de què els gitanos que van treure del Somorrostro, no tenen per què estar instal·lats a Can Tunis. Els consideren manifestament inferiors, amb una mena de quasiracisme i la raó és perquè no són obrers. Segons aquests, només viuen del pillatge i del fet d'ésser malfactors. El mateix sentiment es veu en la gent que viu pels pisos vells que, de fet, s'interroguen inclús sobre la seva continuïtat en el barri.

Sorpren aquest estat d'esperit de la "base", quan hom ha interrogat els responsables de l'Ajuntament. Segons aquests, l'Ajuntament no ha pas edificat una barraca, si no és per a separar varies famílies que vivien promiscuament en un mateix barracó. I, en canvi, a l'hora de traslladar els gitanos a Can Tunis, partint del testimoniatge de la mateixa gent que hi viu, l'Administració els hi va construir les barraques-vivendes. Són contradiccions que només poden fer que remetre en dubte les dades que, oficialment, han estat donades com a certes sobre l'existència de les barraques.

Finalment, ens limitem a presentar aquesta notícia periodística, sortida al Noticiero Universal el 7 de desembre de 1970: (fa referència exclusivament al grup de barraques de Can Valero)

Aún quedan doscientas familias en Montjuich

La Asociación de Padres de Familia «La Esperanza», que agrupa a las familias que habitan barracas en la montaña de Montjuich, nos ha enviado la siguiente nota informativa sobre la Asamblea celebrada el pasado sábado y a la que asistió el procurador en Cortes de representación familiar don Juan Antonio Samaranch:

Una vez más se reunió la Asamblea extraordinaria de la Asociación de Padres de Familia «La Esperanza», de Montjuich en los locales de la Obra Social del Niño Jesús del Barrio de las Banderas, para informar a los socios y vecinos del resultado de las numerosas gestiones que la Junta ha venido realizando en los últimos meses.

Con fecha 15 de mayo pasado, el señor gobernador informó a la Junta que aquel mismo día llegaba al Patronato de la Vivienda con el objetivo, entre otros, de firmar un convenio con el Patronato Municipal de la Vivienda de esta ciudad en virtud del cual iban a construirse en el polígono de «La Mina» 2.100 viviendas, de las cuales —según sus palabras— las primeras termi-

nadas serían para el fomento de las familias de Montjuich siendo su plazo de entrega inferior a los 10 meses.

Pasados casi 7 meses, el Patronato Municipal de la Vivienda ha informado que las viviendas no sólo no se entregarán en la fecha prevista, sino que en el mejor de los casos no empezarán a construirse hasta pasado dicho plazo.

El nuevo incumplimiento de estas promesas, que se iniciaron, va a dejar el barrio sin los servicios más imprescindibles: escuelas, médicos, luz, caminos intransitables, basuras insoportables...

Ante la gravedad de la situación se sugirió la posibilidad de que las 612 viviendas que en la actualidad está construyendo el Patronato Municipal de la Vivienda en el mismo polígono de «La Mina» sean destinadas a las 200 familias que quedan en el barrio que, aunque en principio no estén previstas para abarquistas, éstos en definitiva son ciudadanos con los mismos derechos que los demás.

Qüestions urbanístiques del districte II

Per a conèixer l'atenció, en quant a serveis urbanístics del nostre districte, no vam tenir altre mitjà de fer-nos-en una idea que baixar a l'areba i veure-ho directament.

A l'Eixample i al Poble Sec, la gent amb la qual he parlat, està satisfeta dels serveis municipals: escombreries, neteja pública, etc. De les cloaques diuen que tenen massa averies d'embossament i aleshores es desprenen olors que són veritablement infectes i amb perjudici de la mateixa sanitat dels vehins. Els llums, al carrer, estant molt diversament distribuïdes. Hi ha carrers molt il·luminats i d'altres amb una il·luminació molt deficient, sobretot, per antiquada amb farols i llums massa vells i poc eficaços. Al costat d'això, es dona que la vigilància nocturna és deficient i aleshores el pillatge no té un control i desemboca fàcilment en la por del vehinatge a sortir a hores massa tardanes pel carrer.

Cal subratllar també que la proximitat amb l'anomenat "barri xino", provoca certes delinqüències. El més correntment assenyalat és la perversió de menors. Desconeguts, que sempre són els mateixos, s'emporten a nens de 10 a 12 anys a un desemparat que hi ha sobre el Passeig de l'Exposició que abans era ocupat per barraques i practiquen amb ells tota mena d'iniciacions i rites. Els vehins assenyalen que aquesta mainada baixa de la muntanya com adormida i es sospita que qui sap si també hi ha la intervenció de drogues.

Aleshores, també s'ha indicat que la foscor dels carrers durant la nit afavoreix tota mena de cites i encontres. S'ha explicat, en concret, que passen cotxes que recullen a personatges que es passeigen a les aceres i que es sospita que són unes trobades veritablement convingudes.

Al sector de les barraques de Can Tunis, sota el cementiri, hi ha un "Hogar social" que, per l'aspecte, deixa molt que desitjar. Allà s'hi veuen moltes criatures pel carrer, no totes elles de gitanos, en hores que normalment haurien d'estar a l'escola. Ademés, des del 1 de novembre, hi ha una parella de policies que, a cavall, controlen l'ordre del barri només durant els dematins. La presència de la policia és indicat com una cosa molt molesta per la gent del barri.

Aquí s'hi ha construït una guarderia infantil, molt ben feta, *del* ~~del~~. La recollida d'escombreries es fa en un dipòsit exterior al barri mateix. La gent ha de portar els cubells o les bosses fins aquest dipòsit i els camions de l'Ajuntament ho apleguen a mitja matinada.

Com a servei nocturn de vigilància, no n'hi ha cap. Només el típic urbano dels barris semblants que, a la nit, es fa introbable.

Al barri del Polvorí, la gent es queixa molt del mal estat de les cloaques. Pel que fa referència a la il·luminació, escombreries i d'al-

tres serveis municipals, no tenen res a dir: tot està en ordre. La vigilància nocturna és molt deficient. Només hi ha un vigilant en tot el sector que, ademés, ha d'ocupar-se també de tot el barri de can Clos fins les vivendes de la SEAT. Això fa que aquest personatge, malgrat passar mensualment les quotes, sigui pràcticament introbable. Sembla que hi ha un projecte de centre social; però, de moment, no hi ha res. La gent viu la seva petita o gran vida i no pretén ocupar-se de res que trascendeixi el tarannà normal de la vida quotidiana. Les comunicacions són llunyanes. No hi ha cap autobús que pugi al barri i, per a trobar els mitjans de transport més propers, han d'anar a la Zona Franca o a la mateixa Gran Via.

En quant al barri Eduard Aunós, les "vivendes barates" que en diuen, el veïnatge està content de la netedat, il·luminació i d'altres serveis municipals. Malgrat tot, es queixen de la manca de servei nocturn de vigilància i de les dificultats per a trobar una assistència mèdica en cas d'urgència. Les comunicacions són bones; però no hi ha sistema d'organitzar un centre social, cultural o recreatiu. Aleshores el centre de diversió i d'esbarjo és Barcelona.

Ens hem posat en comunicació amb el servei de planificació de l'Ajuntament de Barcelona. Vam anar a trobar el senyor Guitart, arquitecte del Servei d'Extensió i Reforma per a conèixer els plans urbanístics de l'Ajuntament sobre el districte II. La informació recollida es resumeix en els tres punts següents:

1/Tots els projectes d'urbanisme en el districte II estan en estudi.

2/La idea que domina tota la planificació del districte II és la de donar un relleu al parc de Montjuich com a zona verda de primer ordre. Es pretén fer uns accesos molt importants des del Marqués del Duero pel Poble Sec i des de Can Tunis. Actualment, l'únic accés important al Parc de Montjuich és el de la Plaça d'Espanya i quan passes pel Marqués del Duero, si no ho saps, ni t'en adones que allà al costat hi ha el gran parc de Montjuich.

3/En quant al mateix Parc de Montjuich, hi ha un pleit existent entre la municipalitat, la Televisió i uns particulars per a fer uns estudis de TVE molt importants en el mateix Parc de Montjuich.

L'Assistència mèdica

Després d'haver buscat les dades a les diverses entitats que les podien facilitar, el quadre de l'assistència mèdica és el següent: ~~(ha estat impossible de saber els practicants que hi havia al districte per la impossibilitat de poder connectar o tan sols de rebre una resposta (del Col.legi de Practicants))~~

Barris	Comadrones	Medicina general	Cirurgia traumàtica	Pediatría	Dermatòlegs	Dermosifilògrafs	Odontòlegs	Ocòlegs-ginecòlegs	Medicina interna	Cirurgia vascular	Medicina naval	Anestesis	Ap. circulatori-respiratori	Analistes	Psiquiatres	Cirurgia plàstica	Endocrinòlegs	Cirujans	Aparell digestiu	Total metges	Consultoris-ambulatoris	idem. de la S.S.	Hospitals	Practicants
1	3																			0	1		2	
2	1		1			1						2								4				3
3	8	3	1	2						1	1			1						9	2			3
4	6	4	4	5	2	2	2	4	2		1						2	2		30	1	1		
5	14	8	4	3			2	2	1		1		6	1		1			2	31	1			3
6	13	2						2												5	2	1		10
7	2																			0				1
	47	17	9	11	2	2	5	8	3	1	1	2	8	1	1	1	3	2	2	79	7	2	2	20

A nivell de barris, són els 3, 4 i 5, és a dir, l'Eixample, els que són més atesos sanitàriament. Sobretot, és clar, en quant als metges i consultoris-ambulatoris. Avui dia, les assegurances personals i familiars, fan que, a una ciutat com Barcelona, els límits territorials de districtes o barris no comptin massa a nivell de l'assistència mèdica. Un autobús o un metro pot situar el pacient en mans d'un equip assistencial d'una clínica o d'un Hospital o Dispensari. Són rares les persones que no estan cobertes o protegides en aquest sentit.

Amb tot, cal assenyalar com, en el nostre districte, no hi ha ni una sola clínica. També cal notar que, en nombres absoluts, al nostre districte, hi ha un metge per 1.686'78 habitants. La mitja per a Barcelona és d'un metge per 355'38 habitants. La desproporció és manifesta. La concentració mèdica no busca pas la perifèria. La rentabilitat de la medicina no és pas la mateixa.

Caldrà cridar l'atenció també que els dos hospitals que es troben en el barri 1 són els de Sant Pere Claver al carrer Vila Vilà amb 27 llits

(dels que 7 són de pediatria) i el Centre de lluita contra el Reumatisme a l'entrada del Moll, amb 24 llits i amb una ampliació futura fins a 44 llits.

Resumint, podem dir que l'assistència sanitària al districte II és extraordinàriament deficient. Ens consta que la gent dels diversos barris de la part esquerra de Montjuich i de Can Tunis mirant el mar, quan necessiten una urgència, es conformen a telefonar al 221-21-21 que, además de la propaganda feta, és un nombre molt fàcil de recordar i, per tant, popular, i pagant les 500 pessetes de rigor es veuen assistits en moments d'urgència.

La situació escolar

Cal assenyalar la població infantil, atenent-nos als naixements que hi ha hagut en els últims anys:

1963	...	2050 naixements
1964	...	2339
1965	...	2225
1966	...	2180
1967	...	2172
1968	...	1958

La mitja anual és de 2154. Els naixements d'aquests anys van de 2 a 7 anys per l'any 1970.

Es partint d'aquestes primeres dades, que tenim la impressió de què la població infantil en les seves diverses edats, guarda una proporció força estable i que, per tant, ens permet d'equilibrar, amb unes certes garanties d'encert, el ritme normal de la població escolar, malgrat que caldrà tenir evidentment en compte els moviments migratoris que poden portar variacions sensibles a l'estabilitat d'aquesta natalitat.

La població infantil, segons les diverses categories escolars, i amb previsions fins l'any 1974; és la següent:

<u>Edat parvulari</u> (4-5 anys)		
1960	4.028	(percentatge creixement)
1965	4.152	+ 3'07 %
1968	4.580	+10'30 %
1974	3.916	-14'49 %

<u>Edat XXXX primària</u> (6-13 anys)		
1960	15.244	(percentatge creixement)
1965	15.660	+ 2'86 %
1968	15.968	+ 1'96 %
1974	17.158	+ 7'45 %

<u>Edat mitja</u> (14-16 anys)		
1960	5.660	(percentatge creixement)
1965	5.403	- 4'54 %
1968	5.596	+ 3'57 %
1974	5.897	+ 5'37 %

La proporció de la mitja per any, amb petites variacions, correspon certament a la quantitat apuntada més amunt.

Es, doncs, a partir d'aquestes dades primeres que podem ja establir una comparació de la població escolar entre l'any 1960 i el 1968.

	1960	1968
fins 13 anys	13'99 %	15'41 % de la població total
fins 16 anys	18'10 %	18'98 % de la població total

El parvulari (aquestes dades corresponen a l'any 1969-1970)

(4-5 anys)

	<u>sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>sector privat</u>	<u>Total</u>
Centres	12	6	31	49
Aules	14	13	37	64
Alumnes	765	710	1235	2710
Densitat alumnes/aula	54'64	54'61	33'37	42'34

Tinguent en compte que la mitja per a Barcelona, en les mateixes dades en quant a la densitat d'alumnes per aula era de 34'37, hem de reconèixer que aquesta densitat al nostre districte és bastant grossa en el parvulari. Arabé, mirant la densitat diferencial segons els sectors, la desproporció recau evidentment en el sector públic i l'Església. El sector privat, almenys en el que fa referència al parvulari, es manté en una proporcionalitat molt ben definida.

Les taxes d'escolaritat (percentatge d'alumnes sobre el total d'infants de 4 i 5 anys en el districte), per l'any 68 era al districte II de 53'27 %. Per tant, lògicament, el dèficit físic d'escoles al nostre districte, era ponderable. Almenys en el que es refereix al parvulari, després dels districtes X i XII, era la mínima de Barcelona, l'any 68.

L'Ensenyança primària (6-13 anys)

	<u>sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>sector privat</u>	<u>Total</u>
Centres	14	9	37	60
Aules	99	87	151	337
Nens	1861	1900	3007	6768
Nenes	1521	1246	2630	5397
6-9 anys	2017	2098	3250	7365
10-13 anys	1318	1035	2236	4589
Total alumnes	3382	3146	5637	12165
Densitat alumnes/aula	34'16	36'16	37'33	36'09
Mal escolaritzats (déf.funcional)	113	137	770	1020

La densitat d'alumnes per aula per a Barcelona, a les mateixes dades, per a l'ensenyança primària, era de 35'46. Aquí veiem que les diferències diferencials per sectors no són gaire significatives. De totes maneres, veiem que la petita desproporció va en l'ordre invers a la d'abans. Els més mal escolaritzats són els del sector privat.

La tasa d'escolaritat per l'any 68, pel grup de 6-9 anys era de 65'51 %, la mínima de Barcelona; pel grup de 10 a 13 anys era de 46'20 %, també la mínima de Barcelona, després dels districtes XI, VI i III.

El d ficit físic, l'any 68, només en l'ensenyansa primària, era de 5.703 infants, és a dir, un 31'91 %. D ficit físic ~~xxxxxx~~ significa allò que diem correntment "nens sense escola".

El d ficit funcional de 1020 alumnes equival a l'excedent d'alumnes sobre el considerat mínim de 30 alumnes per aula. La determinació es fa treballant sobre una mitja; però la dispersió respecte a la mateixa és molt significativa.

L'ensenyansa mitja

No hem pogut obtenir dades actuals, especialment pel nostre districte. Aquestes dades corresponen a l'any 1968. Cal fer la distinc  entre el batxillerat elemental (10 a 13 anys) i el batxillerat superior (14 a 16 anys).

Els centres i alumnes on l'any 68-69 es cursava el batxiller elemental són els següents:

Centres	<u>Sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>sector privat</u>	<u>total</u>	<u>Colegis lliures</u>
Centres	1	3	1		<u>2</u>
Alumnes	331	954	33	1318	

Els alumnes del batxillerat superior, pel mateix any eren:

Alumnes	21	154	4	179
---------	----	-----	---	-----

La tasa d'escolaritat, per aquest mateix any, és curiós de veure que és la ínfima del total d'ensenyansa obligatòria, del batxillerat elemental i del batxillerat superior. Respectivament són el 64'28 %, el 16'80 % i el 3'19 %.

Resumidament i per a tota l'ensenyansa en general, el nostre districte en q est  d'ensenyansa, és un dels més desgraciats de la ciutat de Barcelona. Aix   s manifest en el parvulari, ~~xx~~ i en l'ensenyansa mitja.

Si mirem la distribució dels centres segons la seva dimensió, tenim el quadre següent:

<u>nombre d'alumnes</u>	<u>sector públic</u>	<u>Església</u>	<u>sector privat</u>	<u>Total</u>
1-25	5	1	5	11
26-50	2	-	3	5
51-100	2	1	8	11
101-200	5	2	5	12
201-500	3	2	3	8
501-750	2	2	2	6
751-1.000	-	-	-	-
+ 1.000	-	4	-	1
	<u>19</u>	<u>9</u>	<u>26</u>	<u>54</u>

Aix  és el total de centres d'ensenyansa primària i mitja sense incloure el parvulari.

El dèficit per obsolescència, és a dir, el minifundi escolar o educatiu, es calcula sobre la base de la meitat de les places ofertes per centres amb menys de 100 alumnes. I és perquè la qualitat de l'ensenyança exigeix unes instal·lacions i concentració de graus que molts col·legis de Barcelona no poden oferir per la seva petita dimensió.

Aquest dèficit per obsolescència al nostre districte, l'any 1968, interessava a 453 alumnes en l'ensenyança primària. Després del districte XI, és el que pateix menys d'aquesta mena de dèficit. I això és normal: A un districte on el dèficit físic és dels més importants i on el dèficit funcional es manté a un nivell mig comparat amb d'altres districtes, no pot donar cap mena de minifundi educatiu, sinó que els problemes es plantegen de manera molt més greu, és a dir, escassetat de recursos i "apilament" d'alumnes en una mateixa aula.

S'ens acut, davant l'espectacle depriment de l'ensenyança al nostre districte, que aquí es dona una mica el mateix problema que amb l'assistència mèdica: la rentabilitat d'unes escoles a un districte perifèric com el de Montjuich, no deu ésser la mateixa que en d'altres indrets centrals i residencials de la ciutat. Aquí potser rau el problema de fons. Perquè la insuficiència escolar per part de l'Administració essent genètica, indistinta en els diversos districtes de la ciutat, la suplència de l'Església i del sector privat ve guiada evidentment per un problema de nombres econòmics. I, en definitiva, el subdesenvolupament educatiu i escolar del nostre districte, seria la conseqüència immediata de la situació de fet que hem apuntat més amunt. La instal·lació d'un centre docent en un districte com el de Montjuich, és un afer econòmic enormament arriscat.

A P E N D I X

EL POLVORIN: El barri del Polvorí, situat a l'ala dreta de Montjuich mirant el mar, sobre la carretera de Ntra. Sra. del Port i una mica enlairat, porta el nom de l'arsenal del Polvorí que es troba al cap de munt de la muntanya. Polvorí que avui no serveix ja; però que en queda encara la construcció, mig enrunada.

Fou, com a barri, pensat per a viure-hi el personal de la policia armada. Més tard, el barri es va ampliar amb noves vivendes i gent nova.

Hi ha un antagonisme o oposició quasi racial entre la policia armada i els ciutadans normals. Aquests es consideren superiors. Segons opinió de les mestres, a molts nivells, els policies armats són culturalment molt disminuïts.

Aquest antagonisme es constata inclús a nivell de la mainada: "Calla tu porque al fin y al cabo tu padre no es un obrero".

Sobre el barri del Polvorí s'hi està fent una zona esportiva, atravesada per una carretera nova bastant important que comunica la Zona Franca amb la Plaça d'Espanya pels jardins de Montjuich. La impressió general del Polvorí és que es tracta veritablement d'un poble amb totes les característiques pròpies de la vida de poble: un món a part de la vida ciutadana.

Hi ha bastanta distància entre la gent. No solament a partir de la discriminació entre policies i no policies, sinó també entre les vivendes de dalt, que es consideren d'una classe social superior, i les de baix, que són considerats inferiors. Això malgrat que no hi hagi discontinuïtat entre unes i altres vivendes.

Les dones, moltes, treballen. Aleshores hi ha una guarderia infantil destinada als nens petits, mentre les seves mares són al treball. Regentada per monges.

Dues escoles nacionals cobreixen les necessitats educatives del barri, amb un total d'uns 300 alumnes més o menys. Unes, construïdes al bell mig del barri superior són d'aquestes construccions provisionals de fusta. Les altres, construïdes en un extrem del barri de dalt, de construcció molt més adaptada i amb instal·lacions més aptes.

La col·laboració de pares i mestres és molt relativa. Pràcticament és nul·la. El màxim que s'ha lograt és que un camió-dispensari de la Creu Roja vingui a vacunar els nens a moments donats.

A la vella construcció o runa del Polvorí, hi viuen tres famílies amb unes 15 cristures que no van pas a l'escola, sota el pretext de què és cara i de què només fan que perdre el temps.

Hi ha molta mainada amb problemes de retràs. Lentament, es van ambientant; però, si volen estudiar batxiller, han d'anar a l'Acadèmia de Ntra. Sra. del Port o més lluny.

Hi ha alguns rellogats, malgrat que no és permès. De totes maneres, no n'hi ha gaires perquè les vivendes són petites i insuficients.

Un petit centre social, en un pis com els altres, s'ocupa d'activitats de tipus cultural per mitjà d'una assistenta social. Malgrat que el treball és molt difícil, té poca audiència en el barri i les persones tenen l'aire de no enterar-se del que s'està fent.

No hi ha un autobús que pugi al barri i la gent està queixosa d'això. Diuen que la raó és que els de la policia armada no paguen i això no seria rentable pels de l'Administració.

Vam poguer conversar amb qui havia portat la campanya a les eleccions municipals per en Torres Muñoz, al mateix barri del Polvorí. Es tracta d'un tal Maldonado. Assegura que molta gent va votar i ho va fer per en Torres Muñoz perquè és una gran persona. Influient i fidel al sistema. Reconeixia que no ha fet res pel districte; però que pot fer molt.

Per altra banda, a les nenes del col·legi els hi van fer les mestres una lliçó de civisme en ocasió de les eleccions municipals. I, com que tenien festa, les van convidar a assistir als despatxos electorals. Constatat per les mateixes alumnes: les persones que venien amb un vot que no fos el del Senyor Torres Muñoz, s'els hi canviava la paleta automàticament. Quant al doctor Blanc, deien "sí, un médico que visita por la otra parte". Però semblaven ignorar-lo.

... ..

CAN CLOS: El nom mateix ens ho indica: aprofitament d'un forat en un racó de muntanya.

Ambient de poble; illa dintre la ciutat de Barcelona.

Diversitat de vivendes en el barri: unes de caràcter molt antic (el barri té uns 18 anys), altres de caràcter més modern. Totes són vivendes econòmiques. Les segones suposen una ampliació moderna molt diferenciada. Es paga 125 ptes mensuals per la casa.

A Can clos no ho saps que hi ets fins que t'hi fiques. No té visibilitat per enlloc.

Les persones pertanyen al món obrer: bastants treballen a la SEAT, d'altres treballen més lluny. En general, dit per la mateixa gent del barri, les persones que volen treballar, troben feina.

El barri ha canviat molt: pobríssim al principi, integrat per molta mainada i immigrants. Sobretot, pobresa cultural i econòmica. Hi manca molt el sentit de convivència.

Del barri se n'ha dit "la ciudad escondida", "la ciudad sin nombre", "la ciudad sin ley", etc.

En principi, el barri ha de desaparèixer l'any 1992 per causa de l'exposició mundial. No s'hi veu una preocupació massa sèria per la continuïtat o l'emplaçament nou de la gent.

Quant a escoles, n'hi ha unes, sense condicions, que actualment estan destinades a desaparèixer. Tenen una cabuda de 400 nen i 100 nenes,

amb dues classes cada secció de 50 alumnes.

Una de les escoles està sense mestre. Ja està nomenat; però encara no hi és. Hi ha un menjador: allà hi mengen 70 o 80 alumnes. Admeten els alumnes des dels 6 anys.

El dia 26 de novembre 1970 s'han inaugurat unes escoles nacionals molts grans, que encara no estan obertes al públic. Són escoles nacionals.

Segons els mestres, la nova escola està mal emplaçada. Està massa en un extrem del barri. Si s'hagués aprofitat uns terrenys de la part baixa, prop de Ntra. Sra. del Port, podria ésser accessible al Polvorí, Ntra. Sra. del Port i Plus Ultra. De la manera que està ara, queda reduïda a Can Clos, Can Valero, Las Banderas i a la Muntanya de Montjuich en general.

La nova escola s'inaugura el 8 de febrer; però es començarà a matricular des d'ara. La cabuda de l'escola nova té 22 graus més els pàvuls.

Actualment, els pares no col·laboren; només hi ha una amistat amb els mestres. Els mestres diuen tenir més contacte amb les mares que amb els pares; però de totes maneres és un contacte molt superficial. A l'escola nova hi haurà una junta de pares de família.

Nens amb problemes; n'hi ha; però sobretot n'hi havia. Generalment, la mainada és d'un nivell molt baix.

Si algun vol continuar estudis, més enllà de la primària, ha de marxar del barri. Hi ha acadèmies a Ntra. Sra. del Port que acullen aquests adolescents.

Finalment, a aquest nivell d'escoles, s'assenyalen uns intercanvis amb mestres del Polvorí i d'altres barris que semblen molt profitosos.

Abans del 6 anys, els porten als pàrvuls. Hi ha un parvulari al Centre Social. Té un caràcter de mera suplència. S'els acull a partir dels 3 anys i s'hi queden de les 9 fins les 18 i hi dinen allà. Quan funcioni el parvulari de l'escola nova, aquest ja no tindrà raó d'ésser. De moment, aquesta institució va bé per les persones, dones sobretot, que van a treballar.

Per a guarderia, abans dels 3 anys, n'hi ha una al costat del dispensari de Ntra. Sra. del Port.

Quant als serveis municipals, a part la manca de vigilants de nit, hi ha hagut una veritable preocupació per a què estigués ben servit. Malgrat tot, els autobusos no arriben al barri.

L'assistència mèdica la troben al dispensari de la Creu Roja a Ntra. Sra. del Port.

Per a espectacle, han d'anar a la carretera de la Zona Franca. En general, aquests barris no tenen esbarjos propis. Han de sortir per a satisfer les seves estones de lleure.

Al Centre Social hi ha una assistenta social que depèn del Patro

nat Municipal de la Vivenda.

No hi ha actualment rellogats.

Finalment, com a nota excepcional, s'hi assenyala una família amb molts nens, tots subnormals. La mare ja és anormal. Fa poc la mare els feia anar a demanar almoïna al metro o en d'altres indrets de Barcelona.

...

...

BARRI LAS BANDERAS: Tot barraques. Unes 200 encara. Situades darrera l'estadi de Montjuich, sobre el Barri de Can Clos. Fa un temps (l'any 1957), allà hi havien unes 7.000 barraques, dividides en sectors, que tots tenien els seus noms característics: Valero Grande, Valero Chico, Las Banderas, etc. Actualment, hi queda molt poca gent que aniran a viure en pisos en un plaç més o menys llunyà.

A Valero Grande només hi ha la fonda-hostal i unes 7 famílies. A Valero Chico hi queden unes 150 barraques.

A Las Banderas hi ha un col·legi, amb 4 ó 5 monges teresianes del pare Francesc Osó. De fet, ja no s'hi queden a dormir. Elles fan de tota mena d'assistència: enfermeres, consultes, guarderia, etc. Aquestes dones estan esperant la inauguració del col·legi nou de Can Clos perquè esperen anar-s'en a Bellvitge de l'Hospitalet.

Al barri de Las Banderas moltes dones treballen i envien la mainada a aquesta guarderia.

No hi ha delinqüència manifesta. Aquesta ve més aviat de fora. La gent és molt normal: només que viuen en barraques per causa de la indigència del problema de construcció.

...

...

CAN TUNIS: El barri és molt complexe. De fet, ve dominat per la presència de les barraques que hi ha sota el mementiri; però hi ha gent de tota mena.

Hi ha una guarderia infantil, municipal, ja en funcionament, que depèn de càritas. De fet, moltes dones treballen.

A l'"hogar social", rònec a més no poder, hi ha una assistenta social que hi sol ésser-hi cada dia a les tardes.

Dues escoles: nacional i de càritas, intenten cobrir les necessitats escolars i educatives del sector. Segons els responsables, el nen que no va a l'escola és perquè no vol.

Hi ha un dispensari municipal; però per petites cures la gent sol anar a la guarderia i allà fan de tot.

Delinqüència? De tot es dona: robos, drogues, abortaments instruits i provocats per una dona que s'hi dedica i que els gitans diuen que volen matar quan faci abortar a una gitana.

Diferències entre gitanos i "païos"? Sembla que sí; però això no es nota en la mainada si no és esporàdicament. En canvi, en la gent gran es veu moltíssim. I la raó, pels insults que s'usen en les discussions, sembla ésser la discriminació creada entre ells a partir del treball. Els gitanos són persones que no treballen i, per tant, no són dignes de tenir una vida com els altres i han de viure forçosament a part.

Tot es culpa als gitanos; però, de fet, molts gitanos podrien anar a viure en pisos i, en canvi, moltes persones d'entre els "païos" són molt indesitjables. Això segons el parer d'algun responsable del barri. Ademés, creuen aquests profundament en la redempció possible dels gitanos. I per a afirmar això, diuen que alguna vegada que han buscat feina i que han arribat a trobar col·locació per algun gitano, han demostrat que eren molt responsables i, per tant, redimibles. El que passa és que als gitanos els és molt difícil trobar feina perquè van predredits d'una molt mala propaganda i ningú s'en fia. Hi ha, amb tot això, molt més perjudici que realitat.

...

...

Poble Sèc de dalt: Seria el sector del Poble Sèc que toca immediatament a la Plaça d'Espanya.

Es molt ciutadà. Són gent que fa anys que hi viuen, s'han anat superant i s'hi troben bé. Es tracta d'un veïnat català en la seva majoria.

S'hi veu una certa estabilitat de la gent: molt poca mobilitat. Això fa que les persones es coneixen bastant i hi ha molta relació i coneixença.

Area amb moltes escoles, sobretot de parvulari i primària. L'Ensenyança mitja la solen fer a l'Institut Milà i Fontanals de la Rda. Sant Pau. De fet, no queda lluny perquè només hi ha uns 10 minuts de camí.

La primària, per a moltes persones del barri és considerada deficient. Aleshores, els econòmicament més potents, envien els seus nens a escoles de dintre Barcelona. Hi ha també raons de prestigi social en això.

Les dones no treballen, en general. El promig de nens per família no sol sobrepasar entre els 2 i 3 fills. No hi ha delinqüència manifesta. Tot el contrari de la part Sur del mateix Poble Sèc.

Sanitàriament, les famílies solen estar cobertes.

Finalment, cal apuntar que a les darreres eleccions municipals, la gent no va votar en genarl. Els que ho van fer, va ésser forçadament. Es coneixien bé els noms dels candidats; però mentre el doctor Blanc era molt acceptat pel barri i estimat, el senyor Torres Muñoz era més aviat odiat pel seu caciquisme.

...

...

...

L'EIXAMPLE: Illes simètriques. Barris eminentment ciutadans. L'anomimat hi juga fort. S'hi veu una forta diferència amb d'altres barris dintre el districte, més populars i casolans.

Entre l'Institut Milà i Fontanals i el col.legi de Sant Anton dels Escolapis a la Ronda Sant Pau, absorbeixen molts estudiants d'ensenyança mitja del nostre districte, malgrat siguin a la vorera del que estudiem. Es pot dir, que pràcticament, l'alumnat és de l'ordre del 50 % repartits en els districtes II i V.

Els límits territorials del districte, no forcen a cap limitació de l'Eixample. Això es veu a nivell mèdic i escolar sobre tot. Si les famílies han de sortir dels barris per a ésser ben atesos, també ho fan. Potser és en l'aspecte en el que es nota més el seu caràcter ciutadà. Aquest sector és plenament Barcelona.

L'ambient del sector és el d'una classe obrera molt treballadora amb un gran sentit de l'estalvi i molt noble.

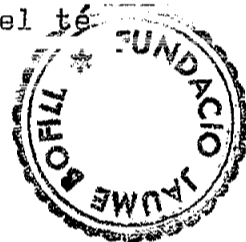
La relació pares-mestres s'ha vist que cal eixamplar-la també als alumnes. Aquesta és la impressió de bastants professors i del personal docent. Diuen que han descobert la necessitat d'integrar els alumnes en l'esforç pedagògic de pares i mestres.

A les el.leccions municipals, es pot dir que quasi ni s'en van enterar que hi havien el.leccions. El desinterés general fou manifest. Malgrat s'hi veu arreu un clar afecte pel Doctor Blanc, a qui s'el té en moltíssima consideració.

...

...

...

ZONA FRANCA: La característica essencial és la uniformitat de la gent que hi viu. Potser perquè quasi la totalitat de la gent que hi viu són treballadors de la SEAT. Ambient de barri obrer uniformitzat per l'estructura de les cases i per la vida montada amb una certa facilitat i comoditat i amb pràcticament tots els serveis. La ciutat certament s'incrementa per aquest cantó a nivell industrial i residencial i això fa que s'estigui formant allà una verdadera ciutat satèl.lit.

Ambient general massificat i d'adormiment. Ja el dóna aquest sentiment d'altres sectors del districte; però potser és més manifest aquí. No es preocupen de res i tenen la vida resolta. Ni veuen problemes ni els volen veure.

Malgrat tot, per exemple, les el.leccions municipals allà, sense ni conèixer massa les persones que es presentaven, van tenir un acolliment bastant massiu. Signe sobretot de fer el pas de l'ànec. Diuen creure més en la lluita obrera a l'empresa que en el col.laboracionisme existent en una campanya municipal. De totes maneres, reconeixen, en general, la necessitat d'unes minories activistes per a fer moure la massa. Potser perquè consideren que aquestes ja els hi fan la feina?

CONCLUSIO

La conclusió general que podem treure del nostre districte II es pot resumir, per a evitar literatura, en aquests punts següents:

- 1/ Població inestable. Es un signe evident d'un barri que es manté en un període d'evolució per canvi de persones. Districte en creixement, doncs, constant. A nivell industrial i a nivell d'evolució de la construcció segons l'emplaçament.
- 2/ La disminució sensible que ha sofert la població total del districte des del 1960 al 1968, és deguda a l'emigració del districte. I, sobretot, aquesta disminució és causada quasi exclusivament pels homes.
- 3/ El districte ve caracteritzat per una població abundant d'infants i vells i escassetat manifesta en les edats madures. Ens assenyala que és un districte de futur; però no de present. Indica també que tota preocupació de política municipal hauria de recaure en l'enquadrament i orientació d'aquestes generacions joves. Si es vol certament provocar un canvi en el districte el dia de demà. Problema escolar i problema educatiu de primer ordre.
- 4/ L'emigració és pràcticament andalussa. Es a dir, la immigració. Això fa que, a l'hora de fer una acció educativa de cara a la joventut, no es pot prescindir de cap manera de la pròpia manera d'ésser d'aquesta gent. Altrament, hi hauria el perill de confondre l'orientació educativa per una veritable imposició.
- 5/ Hi ha molta gent inactiva en aquest districte. No es pot atribuir només als gitanos, sinó a l'enorme percentatge de gent madura que ja han adquirit la seva pensió o jubilació.
- 6/ Cal fer una distinció claríssima entre l'Eixample i el reste del districte. A nivell econòmic, a nivell de distribució professional, a nivell mèdic, a nivell d'escoles, a nivell ciutadà en general. Es una zona plenament ciutadana i integrada a Barcelona ciutat.
- 7/ Es constata un desnivell econòmic fortíssim. Es a dir, el nivell econòmic del districte és baixíssim; però hi ha una minoria molt poderosa. Això fa que es pugui donar un cert caciquisme. Caciquisme que pot ésser quasi desapercebut precisament perquè es donaria precisament a l'Eixample.

- 8/ Quant a la vivenda, barris extremadament pobres i quasi de pagès, com les vivendes d'Eduard Aunós, el barri del Polvorí, Can Clos i tot el que resta de barraques a Las Banderas, zones del Poble Sèc i Can Tunis, per anomenar els més importants, es cotegen amb vivendes modernes i de construcció recent: les vivendes de la SEAT, zones del Poble Sèc i també amb barris antics; però veritablement ciutadans: l'Eixample, per exemple. Això fa que, al recòrrer, en breus minuts, d'un cantó a l'altre del districte, només a nivell de vivendes, hom té la impressió de canviar de món.
- Penso que cal tenir en compte el contexte d'habitat i no pretendre fer un treball uniforme per a tot el districte, sinó partir veritablement de les diverses realitats que allà es donen.
- 9/ Com a districte, no s'hi veu una planificació estructurada. Només la preocupació de convertir el parque de Montjuich amb veritable zona verda i donar-li el relleu que li calgui. Segurament que la planificació de destrucció de barraques, obeia només i únicament a això. En aquest sentit, s'hi veu una veritable despreocupació municipal.
- 10/ Indigència sanitària, déficit escolar són les darreres característiques que podríem assenyalar.
- Quant a la primera, almenys pel que fa referència al Sur i l'Oest de la Plaça Espanya és veritablement greu. L'Eixample i el Poble Sèc, per la seva inserció en la ciutat, vénen caracteritzats per una més gran facilitat de trobament de serveis mèdics.
- Quant al déficit escolar, es dóna exactament el mateix problema. De totes maneres, és un capítol aquest en el que no hi caben les més mínimes concessions.

T a u l a g e n e r a l

	<u>Planes</u>
SOCIOGRAFIA DEL DISTRICTE II DE BARCELONA	
Els límits	1
Els barris	2
Evolució de la població	2
Composició de la població per sexe i edats	5
Moviments natural i migratori	7
La immigració en el districte II	9
Empleo i categories socio-professionals	12
Renta "per cápita"	13
Les comunicacions	14
Els problemes de la vivenda	16
Barraquisme	18
Qüestions urbanístiques del districte II	20
L'Assistència mèdica	22
La situació escolar	24
El parvulari	
L'ensenyança primària	
L'ensenyança mitja	
APENDIX	28
El Polvorín	
Can Clos	
Barri Las Banderas	
Can Tunis	
Poble Sèc de dalt	
L'Eixample	
Zona Franca	
CONCLUSIO	34
Taula general	36
Planell del districte II i dels seus barris	1bis